

Schoolgids
Vrijeschool de Es
2018 ~ 2019

Inhoud

Voorwoord

- 1 Waar staat de Vrijeschool voor?
  - 1~1 Oprichting
  - 1~2 Onze kernwaarden
  - 1~3 De missie en de visie van Vrijeschool de Es
  - 1~4 Kenmerken van een Vrijeschool Algemeen en bijzonder onderwijs
  - 1~5 Passend onderwijs
  - 1~6 Schoolmodel
  - 1~7 Jaarfeesten
- 2 De organisatie
  - 2~1 Bestuurlijke organisatie: organen, protocollen en regelingen
  - 2~2 Onderwijskundige organisatie
- 3 De dagelijkse onderwijspraktijk
  - 3~1 Afspraken voor de dagelijks gang van zaken
  - 3~2 Het lesplan gekoppeld aan de verschillende ontwikkelingsfasen
- 4 Praktische informatie
  - 4~1 Rooster en uren verantwoording
  - 4~2 Aannameprocedure
  - 4~3 Schoolregels
  - 4~4 Schoolreisjes en excursies
  - 4~5 Aan te schaffen materiaal
  - 4~6 Ziekte of afwezigheid van de leerkracht
  - 4~7 GGD
  - 4~8 Hoofdluis
  - 4~9 Verzekering
  - 4~10 Gemeentelijke reiskostenvergoeding
  - 4~11 Kinderopvang
- 5 Zorg voor onze kinderen
  - 5~1 Leven met verschillen
  - 5~2 Speciale zorg
  - 5~3 Externe hulp
  - 5~4 Leerlingvolgsysteem en toetsen
  - 5~5 Kengetallen en uitstroomgegevens
- 6 Kwaliteitsverbetering
  - 6~1 Kwaliteitsverbetering en specialisme in het team
  - 6~2 Computergebruik en Sociale media
- 7 Ouders en Vrijeschool de Es

- 7~1 Betrokkenheid van ouders
- 7~2 Werkgroepen op Vrijeschool de Es
- 7~3 Communicatie tussen ouders en Vrijeschool de Es

Voorwoord

Dit is de schoolgids van De Es voor ouders van onze leerlingen en belangstellende ouders.

De gids maakt wegwijs in onze school: op welke manier er met de kinderen gewerkt wordt, informatie over de organisatie en schoolafspraken.

Op de website van onze school vindt u alle actuele zaken: de jaarplanning met vakanties, ouderavonden en nieuwsberichten. Kijk hiervoor op **devrijeschoolassen.nl**

Vrijeschool De Es biedt een breed onderwijspakket aan. Kinderen leren niet alleen lezen en rekenen, maar ook vreemde talen spreken, dansen, toneelspelen, zingen, schilderen. Ze werken in de tuin en vieren feest. Zo kan elk kind op zijn eigen manier leren en zijn eigen talenten ontwikkelen.

De Vrijeschool is in 1919 opgericht door Rudolf Steiner.

Hij beschouwde opvoeden als een kunst:

Met de intentie van een geïnspireerde kunstenaar die met zijn licht en kleuren een mooi schilderij wil maken, proberen wij als opvoeder vanuit een geïnspireerde levenshouding de juiste voorwaarden te scheppen waarin het kind zijn talenten kan ontplooiën en zich kan ontwikkelen tot een mooi mens in de context van een sociale omgeving. Een zelfstandig en onzelfzuchtig, sociaal mens dat frank en vrij de wereld kan tegemoet kan treden, dat hem geschikt maakt om samen met de wereld en zijn medemens werkzaam te kunnen zijn in het leven.

(vrij vertaald naar R. Steiner)

Onze school bestaat sinds 1983. De Es blijft in beweging, speelt in op maatschappelijke ontwikkelingen en is toch steeds sterk geankerd in de visie van de Vrijeschool.

Sfeer, rust, regelmaat en ritme bieden de kinderen veiligheid. Vrijeschool de Es is een school met een gekwalificeerd team en betrokken ouders die vanuit een sterke cultuur ontwikkelingskansen biedt aan kinderen. Een goed doordacht leerplan zorgt voor een rijke inhoud van ons onderwijs en een doorgaande lijn in het leerproces van de kinderen. Ook hierover leest u in deze schoolgids.

Mochten er nog vragen zijn of suggesties na het lezen van deze gids dan horen we het graag.

Mede namens het team een vriendelijke groet,

Hetty Hospes – van Rijn
Directeur
zomer 2018

1 ~ Waar staat de Vrijeschool voor?

1~1 Oprichting

Vrijeschool de Es is in 1983 opgericht door een groep enthousiaste ouders. Deze ouders begonnen met een kleine kleuterklas. Door de jaren heen is de school gegroeid tot een volwaardige basisschool met inmiddels meer dan 200 leerlingen. Sinds februari 2005 is De Es gehuisvest in een schoolgebouw, dat is gebouwd met het oog op de visie van de school. Dit gebouw delen we met kinderdagopvang en buitenschoolse opvang Koala. De Es en Koala werken samen als Integraal Kind Centrum met regelmatig onderling overleg en uitwisseling.

1~2 Onze kernwaarden

Samenhang

Vrijeschool De Es streeft naar betekenisvolle samenhang tussen pedagogiek, onderwijsinhoud, schoolomgeving en inrichting. Dit wordt zichtbaar in het handelen van de leerkracht, de schoolleider en de ondersteuners.

Meesterschap

De kern van het meesterschap zit vooral in de attitude. De attitude van individuen en van de organisatie als geheel is lerend, open, reflectief en nieuwsgierig.

Aandachtigheid

Opvoeden van kinderen vraagt een wakkere blik, zorgvuldig en respectvol handelen en het aangaan van een verbinding. Wat geldt voor de relatie tot het kind geldt ook voor de relatie tot elkaar als volwassenen en de relatie met de wereld.

Creëren in vrijheid

Creatief denken, nieuwe dingen een kans geven te ontstaan, vraagt discipline en scholing en het vrij worden van 'rendementsdenken'. Vrijeschool De Es wil kinderen opvoeden tot creatieve, initiatief, vrijdenkende en handelende mensen. Juist daarom zijn afspraken, duidelijke grenzen voor gedrag en goede omgangsvormen van groot belang.

Vitaliteit

Vitaliteit is letterlijk levenskracht, de energie om te leven. Op pedagogisch gebied betreft het gezond onderwijs, onderwijs dat de hele mens aanspreekt en harmonie bevordert van lichaam en geest.

Moed

Dit is de levensmoed, de moed om beslissingen te nemen, om stappen te zetten, maar vooral om authentiek te durven zijn als mens en als schoolbeweging.

1~3

De missie van Vrijeschool de Es: 'Waar staan we voor'

In vrijheid en met respect voor elkaar en de omgeving, helpt Vrijeschool de Es samen met de ouders als toegewijde actieve partners, haar leerlingen ontwikkelen door een kunstzinnige aanpak, zodat ze kunnen uitgroeien tot een sociaal, eerlijk en initiatiefrijk mens, om op een gretige manier, als vrije burgers de wereld te kunnen betreden. Werken vanuit het antroposofisch mensbeeld betekent; zonder waardeoordeel leren waarnemen wat er in de wereld te zien, horen en te leren is.

De visie van de Vrijeschool de Es: 'Waar gaan we voor'

We streven ernaar om elk individueel kind:

- ~ te helpen worden wie het is, op dusdanige wijze dat hoofd, hart en handen op een evenredige wijze worden aangesproken.
- ~ werkelijke verbinding te leggen met de aangeboden lesstof door het bieden van periode onderwijs.
- ~ de garantie te geven dat er een goede aansluiting wordt gevonden bij het vervolg onderwijs.
- ~ de kiem te leggen voor het vinden van een eigen levensdoel.

1~4 Kenmerken van een Vrijeschool

De Vrijeschool valt onder het algemeen bijzonder neutraal onderwijs, onderwijs met een eigen inhoud en didactiek, wel religieus, maar niet specifiek gebonden aan een geloofsrichting. Kinderen uit alle gezindten kunnen zich bij ons thuis voelen. Onze school wil in het leven van het kind van betekenis zijn: een plek waar kinderen elkaar kunnen inspireren, elkaar kunnen uitdagen, leren samenwerken en waar eigen talenten kunnen ontwikkelen zodat zij later zelf kunnen bouwen aan de samenleving.

“Kind mogen zijn, om mens te worden, daar geloven wij in”.

Het woord 'vrij' in de naam van Vrijeschool, betekent in die zin, dat het doel van het onderwijs is, dat het kind kan uitgroeien tot een mens die zelf betekenis en richting aan zijn leven kan geven, een eigen individualiteit kan ontwikkelen in samenzijn met zijn medemens en de wereld.

Daarnaast betekent 'vrij' dat wij ons onderwijs op onze eigen manier inrichten. Dit komt tot uiting in ons leerplan. Hierin hebben wij de kerndoelen/referentieniveaus die zijn vastgesteld door het Ministerie van Onderwijs meegenomen.

Antroposofie als inspiratie

Het pedagogisch denken en handelen in de Vrijeschool vindt zijn uitgangspunt en inspiratie in de antroposofie. De eerste Vrijeschool werd op grond van aanwijzingen van de grondlegger van de antroposofie, Rudolf Steiner, gesticht in 1919 te Stuttgart. Inmiddels is de Vrijeschoolbeweging uitgegroeid tot een internationale schoolbeweging met honderden scholen over de hele wereld.

Hoe belangrijk de antroposofie als inspiratiebron en leidraad ook is, de leerlingen worden niet geconfronteerd met de antroposofie als leerstof.

1~5 Passend onderwijs

Sinds de intreding van het Passend onderwijs valt Vrijeschool de Es onder het samenwerkingsverband P.O. 22-01 Regio Assen. De doelstelling is om voor ieder kind Passend onderwijs te verzorgen. De zorgplicht voor onderwijs komt onder verantwoordelijkheid van de scholen te liggen.

Om gewenste zorg aan de kinderen te kunnen geven kijken we o.a. naar het aantal kinderen per klas, het aantal zorgleerlingen per klas en of we voldoende expertise(naast de basisondersteuning) in huis hebben om de onderwijsbehoefte van een kind goed te kunnen verzorgen. Zie ook 4~3 aannameprocedure.

In het School Ondersteunings Profiel (SOP) staat beschreven hoe de Vrijeschool De Es invulling geeft aan Passend onderwijs. In het SOP staat de basisondersteuning en extra ondersteuning van de Vrijeschool de Es beschreven. Dit document is te downloaden op de website van de school.

1~6 Schoolmodel

De overheid onderscheidt basisonderwijs voor vier- t/m twaalfjarigen en voortgezet onderwijs voor twaalf- t/m zestien- tot achttienjarigen.

Het vrijeschoolonderwijs kent de onderbouw voor vier- t/m twaalfjarigen, de middenbouw voor dertien- en veertienjarigen en de bovenbouw voor vijftien- tot achttienjarigen.

Vrijeschool de Es is een school voor de onderbouw. De midden- en bovenbouw zijn te vinden op de Vrijeschool voortgezet onderwijs, voor het Noorden gehuisvest in de stad Groningen op het Parcivalcollege.

1~7 Jaarfeesten

De jaarfeesten spelen een belangrijke rol in het schoolleven. Sommige feesten vieren we in de klas, andere feesten met de hele school.

De jaarfeesten zijn: Michaëlsfeest, Sint Maarten, Advent, Sint Nicolaas, Kerstmis, Driekoningen, Verkleedfeest, Palmpasen, Pasen, Pinksteren en Sint Jan. Ze hebben elk hun eigen karakter. Nieuwe ouders krijgen een speciaal voor hen geschreven informatieboekje over deze jaarfeesten.

Kinderen beleven aan de jaarfeesten de gang door de seizoenen, het grote ritme van het jaar, het ritme van het leven. We willen kinderen zo intens mogelijk verbinden met de aarde en alles wat haar omgeeft.

Herfst: "Het licht wordt door nevelsluiers getemperd."

Als het schooljaar begint daalt langzaam de zonnebaan. De vruchten komen tot rijping en er wordt geoogst voor de komende winter. Het vraagt moed om de gang van de zon in de richting van de duisternis te volgen. De aartsengel Michaël begeleidt dan ook het gevecht met de krachten van de duisternis die gesymboliseerd worden in het verhaal van Joris en de draak. Een oeroud en wereldwijd verbreid motief. De kinderen vieren in de herfst aan de ene kant de vreugde van de oogst en aan de andere kant beproeven ze hun moed en behendigheid. Het zijn twee beelden van dezelfde herfsttijd.

Winter: "Door de warmte van de zomer en de rust van de herfst kan ik de winter hoopvol tegemoet zien."

De weg naar midwinter wordt gemarkeerd door het naar binnen trekkend licht. De mens zelf moet actief worden om dit lichtje, al is het nog zo zwak, te ontsteken. Het ontstoken kaarslicht is niet alleen sfeer, het is ook een daad. Het zwakste licht heeft in het duister een enorme uitwerking. We lopen op 11 november in de avondschemering een optocht met een klein lichtje in een uitgeholde knol uit de aarde. Een oerbeeld voor het leven dat de aarde aan de mens schenkt en dat door de mens behoed moet worden.

In december begint de voorbereiding op midwinter, het kerstfeest. Heel bewust wordt er van ons gevraagd de weg van het afnemende licht met innerlijk geladen activiteiten tegemoet te treden. Dat vraagt om stilte in een vaak uiterlijk chaotische wereld. Deze voorbereiding is voor kinderen, ouders en leerkrachten een van de meest intieme periodes van het jaar. In deze periode van innerlijke reiniging valt ook de vreugde en de spanning van het Sint Nicolaasfeest. Zo kan uiteindelijk het moment van Kerst beleefd worden in de sfeer van het gezin. Het is dan immers kerstvakantie.

Na de kerstvakantie is de stemming anders geworden. Hoewel het nog winter is begint het alweer te kriebelen. Het is uitkijken naar het moment waarop in de natuur hoorbaar en bijna tastbaar is dat het licht het van de duisternis heeft gewonnen. Het is het moment waarop de kaarsstompjes buiten in de tuin van de school neergezet en aangestoken worden. Het lichtje dat zo sterk straalde in de duisternis, is nu flets vergeleken met de kracht van de late winterzon.

Lente: "De rijke zintuigwereld spiegelt zich in het menselijk oog."

Hoewel volgens de kalender het nieuwe jaar al een paar maanden oud is, geldt voor de kinderen de ontluikende lente als het echte begin van een nieuw jaar. Het is een vreugdevolle tijd. Kinderen beleven de opstandingskrachten in de natuur. Dat vraagt om daden. De weg naar buiten is begonnen. Alle feesten die we vieren in de tijd tot de zomer vinden vooral buiten plaats. De stille week voor het paasfeest met al zijn activiteiten, het Pinksterfeest met het dansen rond de meiboom

Zomer: "Het zonlicht doorstraalt met warmte mijn denken"

De zon staat hoog aan de hemel en aan het begin van de avond laaien vlammen op. We vieren met de gehele schoolgemeenschap het Sint Jansfeest. Het is de

tijd waarin de mens zich wil overgeven aan de krachten van de natuur en op reis gaat. De zomervakantie is bijna aangebroken.

De jaarfeesten zijn voor een deel ingebed in de vormen van de christelijke traditie, maar in wezen verwijzen ze naar een tijd, waarin de mens in zijn feesten niet anders kon dan uitdrukking geven aan de relatie die hij had met het licht van de wereld, de zon. De jaarfeesten kunnen dan ook lichtfeesten genoemd worden.

2 De organisatie

2~1 Bestuurlijke organisatie

Bevoegd gezag en bestuursadres:

Stichting Vrijescholen Athena

bezoekadres: Hofstraat 8, 7411 PD Deventer

postadres: Postbus 749; 7400 AS Deventer

tel.: 0570-612459

e-mail: secretariaat@vsathena.nl

bestuur@vsathena.nl

website: www.vrijescholenathena.nl

facebook: <https://www.facebook.com/pages/Stichting-Vrijescholen-Athena/374808319253256>

Het bestuur

Onze school valt onder het bestuur van de Stichting Vrijescholen Athena.

De vrijescholen van Almelo, Apeldoorn, Arnhem, Assen, Brummen, Deventer, Doetinchem, Emmen, Enschede, Groningen, Harderwijk, Leeuwarden, Meppel, Oldenzaal en Winterswijk vormen samen de Stichting Vrijescholen Athena. Deze stichting ontstond in januari 2005 door de fusie van acht basisscholen voor vrijeschoolonderwijs. Op dit moment telt de stichting vijftien vrijescholen, veertien voor primair onderwijs en één voor (voorgezet) speciaal onderwijs. Ongeveer 2500 leerlingen en ruim 260 medewerkers zorgen voor een levendig geheel.

In de huidige tijd van versnelde verandering, groeiende keuzemogelijkheden en toenemende verwachtingen vanuit onze omgeving, biedt vrijeschoolonderwijs een meerwaarde. In onze optiek gaat onderwijs namelijk verder dan goed lezen, rekenen en algemene kennis. Onderwijs dient in dienst te staan van persoonlijkheidsvorming. Van creativiteit, zelfkennis, emotionele intelligentie, zelfexpressie, zelfstandigheid en sociale vaardigheden. Om daarmee samen met ouders onze kinderen te leren zelf betekenis en richting aan hun leven te geven. Zodat kinderen uitgroeien tot sterke persoonlijkheden die hun plek vinden in en vormgeven aan de toekomstige maatschappij.

De Athenascholen geven als basisscholen en in Brummen, als school voor speciaal onderwijs, deels op hun eigen wijze vorm aan vrijeschoolonderwijs. De geschiedenis, omgeving en organisatiecultuur verschillen van school tot school. Wat ons bindt is de overtuiging dat we met elkaar sterker staan en meer kwaliteit kunnen bieden. Wij voeren een gezamenlijk personeel en financieel beleid en delen kennis met elkaar. Hierbij worden de scholen vanuit het bestuurskantoor in Deventer met raad en daad ondersteund.

De directeur is integraal verantwoordelijk voor de eigen school. De bestuurder van Athena vormt tevens het bevoegd gezag van de scholen. Op het bestuurskantoor is een aantal stafmedewerkers die de scholen en bestuurder ondersteunt, aanstuurt en controleert bij vraagstukken op het terrein van personeelsbeleid, planning & control, financiën, ICT en kwaliteitszorg. Daarnaast houdt een Raad van Toezicht toezicht op het beleid en het handelen van de bestuurder; de Raad van Toezicht dient ieder jaar zowel de begroting als het jaarverslag goed te keuren.

Structuur en bemensing van de stichting:

Stafbureau

College van Bestuur:	P.A. (Peronnik) Veltman
Secretariaat:	L.(Lia) Mulderij, K. (Karin) van Veen-Peet
Ouderbijdrage; <i>Stafmedewerker)s</i>	R. (Rita) Vrielink
P&O	E. (Ellis) Barreveld, X.(Xenia) Bakker
Planning & control:	K. (Karin) Nieland
Kwaliteitszorg:	M. (Monique) van der Pijll-Van Raalte
ICT:	L. (Leonard) Versnel

Raad van Toezicht

Mw. W. Broekhuijsen: voorzitter, bestuurlijke verhoudingen en strategie
Mevr. M.B. Visser : lid, bedrijfseconomische en financiële zaken
Mw. A. Gottenbos : lid, personeelszaken
Dhr. N. de Schrijver : lid, marketing
Mw. J. de Vries : lid, onderwijs kwaliteit
Dhr. H.B. Ledebouer : lid, juridische zaken
De leden van de Raad van Toezicht zijn bereikbaar via het bestuurskantoor.

GMR

Sinds 1 januari 2007 is de Wet Medezeggenschap Scholen (WMS) van kracht. De stichting heeft een medezeggenschapsstatuut vastgesteld; hierin is de medezeggenschap van ouders en medewerkers op schoolniveau en bestuursniveau beschreven. Ouders en medewerkers hebben op schoolniveau invloed via de lokale medezeggenschapsraad.

In december 2007 is de GMR geïnstalleerd. Van iedere school heeft een medewerker en een ouder zitting in de GMR, die minimaal vier maal per jaar bijeenkomt om bovenschoolse zaken te bespreken.

Voorzitter : M. (Marcel) Kunst
Plaatsvervangend voorzitter : vacant
Secretaris : vacant
Bereikbaar via : gmr@vsathena.nl

Medezeggenschapsraad (MR)

Op schoolniveau is een MR werkzaam. De MR bestaat uit drie vertegenwoordigers vanuit de oudergeleding en drie vertegenwoordigers vanuit het leraren college.

De MR kijkt mee naar de ontwikkeling van de school. Op sommige beleidsterreinen geeft de MR instemming en op andere gebieden heeft de MR een adviserende rol.

Leden vanuit personeel:
Frederike Statema
Dieuwertje Meijer
vacature

Leden vanuit ouders:
Taco Hiemstra
Karin Hoedjes
Vacature

Voorzitter: Taco Hiemstra

Landelijke organen:

De scholen van onze stichting zijn lid van de **Vereniging van Vrijescholen** (www.vrijescholen.nl). De Vereniging van vrijescholen is de landelijke belangenorganisatie van vrijeschoolbesturen. Eind 2017 telde Nederland in totaal 106 locaties voor vrijeschoolonderwijs. Er zijn in Nederland bijna 28.000 leerlingen die op een vrijeschool zitten. De laatste vijf jaar groeide het aantal leerlingen op de vrijeschool landelijk met bijna 25%.

Taken van de Vereniging van vrijescholen:

- Ondersteunen bij bestuurlijke en managementvraagstukken;
- Behartigen van de belangen van vrijescholen op landelijk niveau;
- Werken aan de ontwikkeling en de borging van de kwaliteit van vrijeschoolonderwijs;
- Stimuleren van nationale- en internationale samenwerking in de vrijeschoolbeweging

Meer weten?

Abonneer je op de nieuwsbrief en bezoek de website www.vrijescholen.nl en www.kiezenvoordevrijeschool.nl

De bestuurder van Athena vertegenwoordigt de Athenascholen in het **Platform Primair Onderwijs** waarin hij regelmatig overleg heeft met andere bestuurders van vrijescholen organisaties. Hij bezoekt ook algemene ledenvergadering.

Daarnaast zijn de stichting en de scholen lid van de **Verenigde Bijzonder Scholen** (www.vbs.nl) en de **PO-Raad** (www.poraad.nl).

Schoolbegeleiding

BVS-schooladvies, partner van uw school kennis delen – mensen verbinden

BVS-schooladvies is al meer dan 36 jaar een landelijk kennis- en expertisecentrum voor vrijeschoolonderwijs. Wij richten ons op de begeleiding van het onderwijs op vrijescholen en de schoolorganisatie. Centraal staat de inrichting van het vrijeschoolonderwijs. Wij hebben, ter ondersteuning van de kleuterleidster en leraar, webapplicaties en publicaties gemaakt.

BVS-schooladvies heeft adviseurs met kennis over de volgende onderwerpen:

- inhoudelijke thema's rond het vrijeschoolonderwijs
- schoolorganisatie
- inhoud van het onderwijs, zoals didactiek, handelingsgericht werken, sociaal-emotionele ontwikkeling
- leerlingenzorg/ondersteuning.

Bovenstaande diensten worden aangevraagd door vertegenwoordigers van de school. Ook ouders kunnen bij ons terecht voor vragen m.b.t. de ontwikkeling van hun kind.

Voor uitgebreide informatie van ons complete aanbod (voor scholen en ouders) kunt u een bezoek brengen aan onze website: www.bvs-schooladvies.nl.

U kunt ons ook bellen of mailen:

telefoon - (030) 281 96 56

mail - admin@bvs-schooladvies.nl

Sponsoring

Scholen van de stichting Vrijescholen Athena kunnen zich laten sponsoren. Door sponsoring kunnen de scholen financiële speelruimte creëren die zowel ten goede komt aan het onderwijs als allerlei nevenactiviteiten. Onze stichting staat in principe niet afwijzend tegenover sponsoring.

Sponsoring moet voldoen aan een aantal *voorwaarden*:

- Het moet verenigbaar zijn met de pedagogische en onderwijskundige taak en doelstelling van de school.
- Objectiviteit, geloofwaardigheid, betrouwbaarheid en onafhankelijkheid van het onderwijs, de school en de daarbij betrokkenen moeten gegarandeerd zijn.
- Onderwijsinhoud en/of de continuïteit van het onderwijs zijn onafhankelijk.
- Sponsoruitingen in gesponsord lesmateriaal wijzen we af.
- Bovengenoemde punten vinden hun basis in het convenant sponsoring, dat de staatssecretaris van Onderwijs en alle landelijke onderwijsorganisaties van besturen, personeel, ouders en leerlingen en een aantal andere organisaties - waaronder de Consumentenbond hebben ondertekend.
- Alle sponsoractiviteiten die de school onderneemt behoeven de *goedkeuring* van het College van Bestuur en de *instemming van de directeur en de medezeggenschapsraad* van de betreffende school.
- Ouders die *klachten* hebben over sponsoring, uitingsvormen van sponsoring en niet akkoord gaan met de wederprestatie die aan de sponsoring verbonden is, kunnen een klacht indienen bij de directeur en/of het College van Bestuur.

Op het moment dat de school een sponsoractiviteit opzet, zal zij u vooraf informeren middels de weekberichten of een aparte brief.

Klachten

Wettelijk hebben schoolbesturen de plicht een vertrouwenspersoon aan te stellen, een klachtenregeling vast te stellen en aangesloten te zijn bij een klachtencommissie. De klachtenprocedure van de Stichting Vrijescholen Athena houdt in dat een klacht eerst een interne afhandeling op school behoeft en pas daarna op stichtingsniveau voortgezet kan worden.

Vertrouwenspersonen

Vertrouwenspersonen behandelen alle bij hen aangemelde incidenten die te maken hebben met ongewenste gedragingen van anderen, waardoor het gevoel van veiligheid van de klager wordt aangetast. Ongewenst gedrag kan zijn: ongewenste aanrakingen, gepest worden, intimidatie, machtsmisbruik, ongewenste digitale aandacht, discriminatie, bedreigingen, agressief gedrag, (homo/hetro/pedo)seksueel getinte opmerkingen en gedragingen. Iedere school heeft als eerste aanspreekpunt een intern vertrouwenspersoon aangesteld.

Aangemelde incidenten moeten gerelateerd zijn aan school en dus niet de privé-sfeer betreffen. De klager is een leerling, een medewerker of een ouder/verzorger van een leerling van de school
 Het incident moet zich afgespeeld hebben tussen personen aan of met de school verbonden en kan niet gaan over de schoolorganisatie.

Naast de intern vertrouwenspersoon per school heeft de stichting externe vertrouwenspersonen aangesteld. De voornaamste taak is het mentaal ondersteunen van klagers, hen in de procedure wegwijs maken en eventueel assisteren bij het formuleren van de klacht. De vertrouwenspersoon treedt nooit op in plaats van de klager.

Zij wonen verspreid in de regio, maar hebben met elkaar een vertrouwelijk collegiaal contact. In principe heeft elke vertrouwenspersoon een "eigen" aantal scholen.

De vertrouwenspersonen van onze stichting zijn:

School	Vertrouwenspersoon	Tel. + mail	Bereikbaar op:
VSA Almelo	Mieke Gondrie	06-826 05 478; info@gripopconflict.nl	alle werkdagen
De Zevenster Oldenzaal	Mieke Gondrie	06-826 05 478; info@gripopconflict.nl	alle werkdagen
De Noorderkroon Enschede	Mieke Gondrie	06-826 05 478; info@gripopconflict.nl	alle werkdagen
De Kleine Prins Doetinchem	Mieke Gondrie	06-826 05 478; info@gripopconflict.nl	alle werkdagen
De Esch Winterswijk	Mieke Gondrie	06 826 05 478; info@gripopconflict.nl	alle werkdagen
Parcivalschool Arnhem	De heer T. Knoet	0341 - 430421 anthonknoet@kpnmail.nl	ma t/m do 18.00 - 20.00 uur
De Vijfster Apeldoorn	De heer T. Knoet	0341 - 430421 anthonknoet@kpnmail.nl	ma t/m do 18.00 - 20.00 uur
De Kleine Johannes Deventer	De heer T. Knoet	0341 - 430421 anthonknoet@kpnmail.nl	ma t/m do 18.00 - 20.00 uur
Valentijn Harderwijk	De heer T. Knoet	0341 - 430421 anthonknoet@kpnmail.nl	ma t/m do 18.00 - 20.00 uur
De Lans Brummen	De heer T. Knoet	0341 - 430421 anthonknoet@kpnmail.nl	Ma t/m do 18.00 - 20.00 uur
Michaëlschool Leeuwarden	De heer H. Scholtens	0591 - 362458 heinescholtens@cs.com	ma t/m do 18.00 - 20.00 uur

De Toermalijn Meppel	De heer H. Scholtens	0591 - 362458 heinescholtens@cs.com	ma t/m do 18.00 – 20.00 uur
De Stroeten Emmen	De heer H. Scholtens	0591 - 362458 heinescholtens@cs.com	ma t/m do 18.00 – 20.00 uur
Widar Vrijeschool Groningen	De heer H. Scholtens	0591 - 362458 heinescholtens@cs.com	Ma t/m do 18.00 – 20.00 uur
De Es Assen	De heer P. Tabak	0592 - 241080 pgtabak@planet.nl	Ma t/m do 18.00 – 20.00 uur

De klachtencommissie

Stichting Vrijescholen Athena en de daaronder ressorterende scholen zijn aangesloten bij de Landelijke Klachtencommissie voor het Algemeen Bijzonder Onderwijs. Verdere informatie hierover treft u aan in de klachtenregeling. Eventuele klachten kunnen schriftelijk of via mail worden ingediend bij: Landelijke Klachtencommissie voor het Algemeen Bijzonder Onderwijs, t.a.v. mr. D.H.C. Dane-Peters (ambtelijk secretaris) Postbus 95572, 2509 CN Den Haag, mailadres: ddane@vbs.nl

Interne afhandeling

A. Klachten op individueel niveau

Stap 1. Vragen of opmerkingen op individueel niveau worden gemeld bij de leerkracht van de leerling.

Stap 2. Wanneer onvrede blijft bestaan, kunnen klachten op individueel niveau kenbaar worden gemaakt bij de directeur. De directeur is gehouden de klager en de leerkracht te horen. Deze zorgt voor de behandeling van de klacht binnen een redelijke termijn.

Stap 3. Wanneer de klager ontevreden is over de afhandeling van de klacht door de schooldirecteur, kan de klager contact opnemen met de bestuurder van de stichting. De bestuurder is telefonisch bereikbaar op het bestuurskantoor te Deventer. Telefoonnummer 0570- 612 459

Stap 4. Als bespreking niet mogelijk is of als bespreking - naar oordeel van de klager - onvoldoende blijkt te zijn, kan de klager de klacht schriftelijk melden bij de Landelijke Klachtencommissie voor het Algemeen Bijzonder Onderwijs. Verder informatie hierover treft u aan in de klachtenregeling.

B. Klachten op klassenniveau

Stap 1. Vragen of opmerkingen op klassenniveau worden gemeld bij de leerkracht van de leerling.

Stap 2. Als er onvrede blijft bestaan, kan de klager hiervan melding maken bij de directeur. De directeur is gehouden de klager en de leerkracht te horen. Deze zorgt voor de behandeling van de klacht binnen een redelijke termijn.

Stap 3. Zie verder hierboven A, stap 3 en stap 4.

C. Klachten op schoolniveau

Stap 1. Problemen of klachten op schoolniveau worden rechtstreeks kenbaar gemaakt bij de directeur. Deze zorgt voor de behandeling van de klacht binnen een redelijke termijn.

Stap 2. Zie verder hierboven A, stap 3 en stap 4.

D. Klachten op stichtingsniveau

Stap 1. Klachten op stichtingsniveau worden gemeld bij de het College van Bestuur.

Stap 2. Wanneer er onvrede blijft bestaan kan de klager hiervan melding maken bij de Raad van Toezicht en/of de Landelijke Klachtencommissie.

Stap 3. Zie verder hierboven A, stap 4

De klachtenregeling is in februari 2018 na instemming door de GMR geheel herzien. Op de administratie van elke school zijn exemplaren aanwezig. De regeling is ook op te vragen via het secretariaat van bestuurskantoor of via de website van Athena (www.vrijescholenathena.nl).

Vertrouwensinspecteur

De inspectie van het onderwijs heeft een van de inspecteurs aangesteld als vertrouwens-inspecteur. Met name in het geval van ongewenste intimidatie en machtsmisbruik kunt u zich tot deze inspecteur wenden, tel. 0900-1113111.

Non-discriminatie code van vrijescholen

De scholen van de Stichting Vrijescholen Athena hebben zich aangesloten bij de Non-discriminatie code van vrijescholen. Het doel van deze code is het voorkomen en tegengaan van discriminatie en racisme in het vrijeschoolonderwijs en het bevorderen dat iedereen ongeacht zijn of haar etnische afkomst, geloof, sociaal-economisch milieu, huidkleur, levensovertuiging, culturele achtergrond, sekse, seksuele voorkeur of fysieke verschijning, op een volwaardige en gelijkwaardige manier onderwijs kan volgen. De stichting sluit zich aan bij de code van de Vereniging van Vrijescholen (zie www.vrijescholen.nl).

Protocol Time-out/ verwijderen/ schorsen

In principe willen wij deze begrippen niet toepassen binnen onze scholen. Echter, er is een regeling voor het verwijderen van een leerling van een school binnen de Wet op het Primair Onderwijs. Er is dus binnen de Stichting Vrijescholen Athena een beleid ten aanzien van schorsen en verwijderen. Hierin wordt beschreven wanneer ongewenst gedrag van een kind of van ouders in het ergste geval tot een eventuele schorsing of verwijdering kan leiden. De uiteindelijke beslissing tot schorsing of verwijdering zal in de praktijk worden genomen door de voorzitter van het College van Bestuur. Hierna zal de procedure welke beschreven staat in het protocol Schorsen, Verwijderen in werking treden. Ouders/verzorgers krijgen binnen de procedure gelegenheid schriftelijk bezwaar in te dienen tegen deze

beslissing. Een en ander staat uitgebreid beschreven in het protocol. Dit protocol kunt u aanvragen bij de administratie van uw school.

Protocol informatieverschaffing en gescheiden ouders

Een toenemend aantal leerlingen heeft gescheiden ouders. Dit heeft gevolgen voor de informatiestroom. De school heeft een zelfstandige informatieplicht tegenover de ouder die het kind niet verzorgt, het ouderlijk gezag niet heeft of zelfs geen omgangsregeling heeft. Aanvoeren dat gescheiden ouders elkaar maar moeten informeren is niet legitiem. Alleen als de rechter dat in een specifiek geval bepaalt, mag de school afwijken van de informatieplicht.

Over de inhoud van dit onderwerp is ook een protocol aanwezig. Deze kunt u opvragen bij de administratie van uw school of bij het secretariaat van Stichting Vrijescholen Athena.

Verlof buiten de schoolvakanties

Binnen de Leerplichtwet zijn de regels omtrent extra verlof of vakantie aangescherpt. De wet kent twee soorten verlof:

- A. extra vakantieverlof
- B. extra verlof wegens gewichtige omstandigheden:
  - 1. tot maximaal 10 schooldagen
  - 2. meer dan 10 schooldagen.

Richtlijnen verlof buiten de schoolvakanties

ad A. Extra vakantieverlof

Algemeen uitgangspunt is:

Verlof buiten de schoolvakanties is niet mogelijk, tenzij er sprake is van artikel 13a van de Leerplichtwet 1969, waarin staat aangegeven dat het alleen wegens specifieke aard van het beroep van één van de ouders/verzorgers/voogden slechts mogelijk is buiten de schoolvakanties op vakantie te gaan.

Onder "aard van het beroep" verstaan we een beroep dat volledig afhankelijk is van de schoolvakanties. Als voorbeeld kan hier een campinghouder genoemd worden. Een werknemer met een willekeurig beroep, die in de vakantieperiode bij zijn werkgever om organisatorische redenen niet gemist kan worden, kan geen verlof wegens "aard van het beroep" worden gegeven.

Ouders dienen hiervoor minimaal 2 maanden van tevoren bij de directeur van de school schriftelijk een verzoek in te dienen. Tevens moet een werkgeversverklaring worden overgelegd, waaruit blijkt dat geen verlof binnen de officiële schoolvakantie mogelijk is.

Het verlof:

- kan slechts éénmaal per schooljaar worden verleend;
- mag niet langer duren dan 10 schooldagen;
- mag niet plaatsvinden in de eerste 2 weken van het schooljaar.

Voor partieel leerplichtigen geldt een evenredig deel.

De leerplichtambtenaar komt bij deze aanvragen niet in beeld, tenzij men langer wegblijft dan is toegestaan door de directeur van de school. Dan is er sprake van ongeoorloofd schoolverzuim, dat wel bij de leerplichtambtenaar gemeld moet worden.

ad B. Gewichtige omstandigheden: 10 schooldagen per schooljaar of minder

- B1. Dit kunnen plezierige, maar ook minder plezierige omstandigheden zijn. Een verzoek om extra verlof in geval van gewichtige omstandigheden op grond van het gestelde in artikel 14, lid 1 van de Leerplichtwet 1969, voor 10 schooldagen per schooljaar of minder, dient vooraf of binnen 2 dagen na ontstaan van de verhindering aan de directeur van de school te worden voorgelegd en door deze op basis van de wet te worden afgehandeld. Hiervoor gelden de volgende voorwaarden:
- a. het voldoen aan een wettelijke verplichting voor zover dit niet buiten de lesuren kan geschieden;
  - b. verhuizing voor ten hoogste 1 dag;
  - c. gezinsuitbreiding voor ten hoogste 1 dag;
  - d. het bijwonen van het huwelijk van bloed- of aanverwanten tot en met de 3^e graad voor 1 of ten hoogste 2 dagen, afhankelijk van de vraag of dit huwelijk wordt gesloten in of buiten de woonplaats van belanghebbende;
  - e. bij ernstige ziekte van ouders of bloed- of aanverwanten tot en met de 3^e graad, duur in overleg met de directeur op school;
  - f. bij overlijden van:
    - bloed- of aanverwanten in de 1^e graad voor ten hoogste 4 dagen;
    - bloed- of aanverwanten in de 2^e graad voor ten hoogste 2 dagen;
    - bloed- of aanverwanten in de 3^e of 4^e graad voor ten hoogste 1 dag;
  - g. bij 25-, 40- en 50-jarige ambtsjubileum en het 12½-, 25-, 40-, 50- of 60-jarig huwelijksjubileum van ouders of grootouders voor 1 dag.

Dit uitgangspunt houdt in, dat een extra vakantie wegens wintersport, een tweede vakantie, een extra weekend, deelname van leerlingen aan evenementen, een langdurig bezoek aan de familie in het land van herkomst, etc., niet kunnen worden aangemerkt als bijzondere reden.

- B2. Indien er meer dan 10 schooldagen per schooljaar verlof wordt aangevraagd wegens de onder Bl. vermelde omstandigheden, dan dienen de meerdere dagen via de directeur van de school bij de leerplichtambtenaar van de woongemeente te worden aangevraagd.

Daarnaast is in artikel 13 opgenomen, dat door de ouders/verzorgers/voogden slechts een beroep op vrijstelling wegens vervulling van plichten voortvloeiend uit de aangehangen godsdienst of levensovertuiging kan worden gedaan, indien daarvoor uiterlijk 2 dagen vooraf aan de directeur van de school schriftelijk mededeling is gedaan.

Vastgesteld door de Officier van Justitie en de leerplichtambtenaren, behorende tot het Arrondissement Almelo, in haar vergadering d.d. 14 mei 1998.

Vrijwillige ouderbijdrage

Niet alle activiteiten in onze scholen kunnen bekostigd worden vanuit de reguliere middelen vanuit de overheid. Daarom wordt aan de ouders jaarlijks een ouderbijdrage gevraagd. Deze bijdrage is vrijwillig. Bij aanname van een leerling kunnen ouders schriftelijk aan het CvB laten weten dat ze principieel bezwaar hebben tegen het betalen van een ouderbijdrage. Het niet (willen) betalen van een ouderbijdrage kan geen reden zijn een leerling niet aan te nemen.

Deze ouderbijdrage hanteert een solidair minimum en is verder gerelateerd aan aantal kinderen en inkomen van de ouders/verzorgers. De school heeft een systeem van berekening dat gebruikt kan worden als leidraad.

De inning van de ouderbijdragen is voor alle scholen centraal geregeld. De administratie, exploitatie en besteding wordt voor elke school apart bijgehouden. De oudergeleding van de MR en GMR heeft ingestemd.

Uitgebreide informatie over de ouderbijdrage krijgen ouders jaarlijks *in de maand juni* toegestuurd. Nieuwe ouders worden door de school na aanname geïnformeerd.

informatie over ouderbijdrage of vragen over de inning kunt u via ouderbijdrage@vsathena.nl stellen aan Rita Vrielink. Zij is tevens op dinsdag tussen 09.00 uur – 15.00 uur en 's avonds tussen 18.00 uur en 20.00 uur telefonisch bereikbaar op een speciaal mobiel nummer; 06 – 390 289 47.

Omgaan met persoonlijke gegevens binnen de Stichting Vrijescholen Athena.

Algemeen

De stichting heeft een beleid dat is gebaseerd op de Algemene Verordening Gegevensbescherming van mei 2018. In een school worden gegevens van leerlingen en medewerkers verzameld en bewaard. Lang niet alle gegevens zijn bedoeld om beschikbaar te zijn voor iedereen. Privacy is in dit informatietijdperk een groot goed.

Omschrijving/Definities

Persoonsgegevens: Een gegeven dat herleidbaar is tot een individuele natuurlijke persoon.

Persoonsregistratie: Een samenhangende verzameling van op verschillende personen betrekking hebbende persoonsgegevens, die systematisch is aangelegd.

Geregistreerde: De natuurlijke persoon over wie persoonsgegevens in een persoonsregistratie zijn opgenomen.

Registratiehouder: Degene die zeggenschap heeft over een persoonsregistratie

Het verstrekken van gegevens uit de persoonsregistratie: Het bekend maken of ter beschikking stellen van persoonsgegevens.

Verstrekken van gegevens aan derden: Verstrekken van gegevens uit een persoonsregistratie aan een persoon of instantie buiten de organisatie conform de wettelijke eisen.

Werking en doel van de registratie

Aan de orde is hoe onder gewone omstandigheden de registratie wordt verricht en hoe uit een oogpunt van bescherming van de persoonlijke levenssfeer van geregistreerden daarmee omgegaan wordt.

De persoonsregistratie heeft tot doel het vastleggen van persoonsgegevens, het bieden van individuele informatie en het verstrekken van (collectieve) informatie over de geregistreerde ten behoeve van het goed functioneren van de leerling of de medewerker in de school.

Categorieën

De persoonsregistratie van de stichting en de scholen ervan bevat gegevens over de volgende categorieën van personen: leerlingen (daarin mogelijk opgenomen gegevens over ouders/verzorgers/voogden) en medewerkers.

In deze bijlage is alleen sprake van de persoonsregistratie van leerlingen.

Soorten van gegevens:

De persoonsregistratie van leerlingen -die op de scholen van de Stichting Vrijescholen Athena gebruikt wordt- bestaat uit dossiers en kan de volgende gegevens bevatten:

- A. De voor een goede administratie noodzakelijke gegevens (o.a. wettelijke eisen)
- B. De getuigschriften en eventueel rapportstaten
- C. Aantekeningen en/of verslagen van gesprekken met:
  - ouders
  - schoolbegeleider
  - schoolarts
  - remedial teacher
  - leerlingbesprekingen
- D. Uitslagen van toetsen:
  - reguliere toetsen uit het leerlingvolgsysteem
  - individueel afgenomen toetsen
  - toetsen afgenomen door derden
- E. Handelingsplannen
- F. Observatieverslagen
- G. Onderwijskundige rapporten

Het beheer van de gegevens

Het beheer van de persoonsregistratie van leerlingen vindt plaats op de school.

1. De directeur draagt in de school zorg voor de nodige voorzieningen van technische en organisatorische aard ter beveiliging van de persoonsregistratie tegen verlies of aantasting van de gegevens en tegen onbevoegde kennisneming, wijziging of verstrekking daarvan.

2. Medewerkers, die uit hoofde van hun functie kennis nemen van geregistreerde persoonsgegevens, zijn gehouden deze gegevens niet anders te gebruiken dan voor de uitoefening van hun functie noodzakelijk is; zij mogen die niet aan onbevoegden meedelen.

Toegang tot de gegevens

Rechtstreeks toegang tot de registratie hebben:

De bestuurder, de directeur, de remedial teacher/intern begeleider, de leerkrachten mits de raadpleging noodzakelijk is uit zuiver beroepsmatig oogpunt.

Ouders kunnen de gegevens van hun eigen kind(eren) op school inzien.

Doorgeven van gegevens

Het doorgeven van gegevens aan derden geschiedt alleen na toestemming van de ouder/verzorger van de leerling.

Informatie en inzage

Betrokkenen hebben, na schriftelijk verzoek hierom, het recht binnen een maand na dat verzoek de geregistreeerde gegevens van hun kind, c.q. hun eigen gegevens die in de registratie zijn opgenomen, in te zien in aanwezigheid van een daartoe bevoegde functionaris.

Verwijderen van gegevens

1. Indien een leerling tussentijds de school verlaat worden de geregistreeerde gegevens na toestemming van betrokkenen overgedragen aan de nieuwe school.
2. In alle overige gevallen worden de gegevens na het verstrijken van de wettelijk vastgestelde termijn (5 jaar) vernietigd.
3. Ouders/verzorgers hebben het recht de niet –wettelijk- noodzakelijke documenten direct te laten vernietigen.

Beroepsprocedure

Indien betrokkenen menen dat dit reglement onjuist wordt toegepast respectievelijk dat aan hun verzoeken tot verbetering, aanvulling of verwijdering ten onrechte geen gehoor is gegeven, kunnen zij daartegen bezwaar maken bij het College van Bestuur van de stichting Vrijescholen Athena.

Onvoorzien

In omstandigheden waarin dit reglement niet voorziet beslist de bestuurder na overleg met de schooldirecteur.

Overige bepalingen

Elke school heeft lijsten van namen, adressen, geboortedata en namen van ouders/verzorgers van de leerlingen, die voor algemeen gebruik beschikbaar zijn. Bij aanneming van leerling vraagt de school of de ouder bezwaar heeft dat deze gegevens van hun kind opgenomen en verspreid worden. Wanneer geen schriftelijk bezwaar aan de directeur wordt verstrekt, worden de gegevens opgenomen in de lijsten.

Foto's en dergelijke voor PR doeleinden; hiervoor wordt expliciet toestemming gevraagd aan ouders/verzorgers.

2~2 Onderwijskundige organisatie

Directeur

Uiteraard heeft de directeur de verantwoordelijkheid over de dagelijkse gang van zaken rond het personeel, zowel technisch (o.a. aanstellingen en verlof) als inhoudelijk (o.a. functionering- en voortgangsgesprekken). De directeur draagt verantwoordelijkheid voor het geven van goed onderwijs en zorgt voor de kwaliteitszorg en zet dit uit in de bijbehorende beleidsstukken.

De directeur verzorgt een aantal praktische zaken binnen de school, waaronder het schoolplan, het jaarplan, de schoolgids, vervanging bij ziekte, het rooster, de afstemming met het ondersteunend personeel. Daarnaast draagt zij zorg voor de interne en externe contacten als het gaat om schoolzaken. Zij is het aanspreekpunt voor ouders en neemt deel aan het schoolleidersoverleg van Stichting Vrijescholen Athena en het regio-overleg. In het schoolleidersoverleg worden beleidsvoorstellen besproken en worden er adviezen gegeven. Binnen dit overleg functioneren expertisegroepen die in nauwe samenwerking met het college van bestuur beleidsvoorstellen ontwikkelen.

Team van leerkrachten

Het team wordt gevormd door de leerkrachten en de IB-er(intern begeleider). Het team en de directie vormen samen het pedagogische/didactisch hart van de school. Eenmaal per week wordt er met het hele team vergaderd. De leerkrachten van de kleuterklassen houden daarnaast nog een apart overleg. Naar behoefte overleggen ook andere leerkrachten onderling met elkaar.

Leerkrachten

De leerkrachten hebben allen de opleiding voor leraar basisonderwijs gevolgd. Dat kan zijn aan Vrijeschool Pabo of de reguliere Pabo aangevuld met de opleiding voor Vrijeschool leerkracht. Jaarlijks worden met het team en / of individueel nascholingen gevolgd op het gebied van vrijeschool onderwijs.

De leerkrachten zijn primair verantwoordelijk voor hun klas en voor de dagelijkse gang van zaken binnen de school.

Belangrijkste taken:

- ~ lessen voorbereiden en lesgeven aan de eigen klas;
- ~ het voeren van een goed inzichtelijk klassenmanagement;
- ~ het bijhouden van het leerlingvolgsysteem;
- ~ oudergesprekken en ouderavonden organiseren en uitvoeren;
- ~ jaarfeesten organiseren;
- ~ huishoudelijke zaken, inkoop van materiaal, magazijn beheren;
- ~ volgen van nascholing (taal- en rekenspecialisme, regenboogtraining, hoogbegaafdheid);
- ~ collegiale begeleiding van nieuwe leerkrachten en stagiaires;
- ~ vergaderingen voorbereiden en mede inhoud geven.

Intern begeleider (IB-er)

Centraal in de zorgstructuur staat de intern begeleider. De IB-er bewaakt de uitvoering van de afspraken rond leerlingenzorg. Zij begeleidt en ondersteunt de klassenleerkrachten bij het signaleren en analyseren van onderwijsleerproblemen en bij het oplossen van deze problemen. Tevens is zij naast de leerkracht, gesprekspartner voor ouders met zorgen rond de ontwikkeling van hun kind. De IB-er onderhoudt de externe contacten die aan de zorg gekoppeld zijn.

Ondersteunend personeel

Binnen onze school kennen we de functies van balie- en administratief medewerker.

De functie van baliemedewerker wordt door vrijwilligers uitgevoerd. Elke dag vanaf 8u30 tot ongeveer 12.30u is er iemand achter de balie aanwezig. De baliemedewerker heeft de volgende taken:

- ~ telefoon beantwoorden;
- ~ informatie verstrekken aan ouders;
- ~ vragen van kinderen beantwoorden;
- ~ de postbus legen;
- ~ de zorg voor het gebouw;
- ~ eenvoudige administratieve handelingen uitvoeren.

De administratieve medewerker zorgt voor:

- ~ de personeelsadministratie;
- ~ de financiële administratie;
- ~ het contact met het administratiekantoor.

Het administratiekantoor, Onderwijs bureau Twente (OBT), zorgt voor de daadwerkelijke uitvoering van de financiële administratie en de personeelsadministratie.

Stagiairs

Onze school werkt actief mee aan het opleiden van nieuwe leerkrachten. Meerdere malen per jaar zullen stagiaires les komen geven onder leiding van de klassenleerkrachten. Nieuwe leerkrachten, die het Vrijeschoolonderwijs nog niet goed kennen, kunnen stage lopen om kennis te maken met onze wijze van lesgeven. Ook leerlingen die onderwijsassistentenopleiding volgen kunnen in onze school stage lopen.

3 ~ De dagelijkse onderwijspraktijk

3~1 Uitgangpunten voor de dagelijkse praktijk

“Vanuit de geestelijke wereld is dit kind tot u neergedaald. Gij zult zijn raadselen ontsluiten van dag tot dag, van uur tot uur.”

Iedere ochtend zeggen de leerkrachten bovenstaande spreuk met elkaar voordat ze de dag beginnen. Het geeft de diepste intentie van ons onderwijs weer: het kind is op aarde gekomen met een eigen opdracht en wij als school willen het kind op onderwijsgebied helpen een stevige basis te leggen.

De leerstof is daarbij ondersteunend als ontwikkelingsmiddel. Naast kennisvakken die het denken aanspreken, zoals rekenen, taal, aardrijkskunde, geschiedenis, biologie en natuurkunde (denken-hoofd), geven we kunstzinnige vakken, zoals schilderen, tekenen, muziek, boetsen en toneel, die het sociale en het kunstzinnige in het kind ontwikkelen (voelen-hart). Verder zijn er ambachtelijke vakken en bewegingsvakken zoals handvaardigheid, handenarbeid, handwerken, schooltuin en gymnastiek (willen-handen).

Kleuterleerkracht en klassenleerkracht

Een kleuter heeft twee jaar lang dezelfde kleuterleerkracht(en). Gedurende het schooljaar stromen kleuters in de kleuterklas in omdat zij net hun 4e verjaardag gevierd hebben. Wanneer de kleuterklassen in aantal een grens hebben bereikt wordt gekeken of er een derde kleuterklas kan worden gestart. Dit is een soort instroomklas van 4 jarige kleuters.

Schooltijden en kleuters

- Kleuters van 4 jaar starten altijd eerst met 4 ochtenden school (ma-di- do vr) en zijn dus elke woensdag vrij. Na overleg tussen leerkracht en ouders mogen zij ook op woensdagochtend naar school. Als een kleuter van 4 jaar een rustdag nodig heeft is dat altijd op de woensdag. Zo wordt het ritme voor de klas en voor de kleuter zelf in stand gehouden.
- Jongste kleuters zijn kleuters van 4 en 5 jaar die het schooljaar daarna niet naar klas 1 gaan. Zij gaan nooit de middagen naar school.
- Oudste kleuters zijn kleuters die voor 1 oktober van het volgende schooljaar 6 jaar worden. Deze kleuters gaan op alle ochtenden en op dinsdag – en donderdagmiddag naar school. De overgang naar klas 1 wordt zorgvuldig en individueel bekeken. We hanteren daarbij de genoemde grens van 1 oktober. In individuele gevallen kan daarvan worden afgeweken.

Voor klas 1 t/m 6) is het de intentie om de leerkracht een paar jaar bij dezelfde klas te houden. Er kunnen zich echter omstandigheden voordoen waardoor we dit principe los laten.

Periodeonderwijs

In het periodeonderwijs worden bepaalde vakken en/of nieuwe leerstof geïntroduceerd. Vakken als bijvoorbeeld rekenen, taal, aardrijkskunde en plantkunde worden dagelijks aangeboden gedurende een periode van drie à vier weken. De periode wordt 's ochtend gegeven en duurt ruim een uur. Het onderwerp komt dagelijks terug, de opbouw komt goed en samenhangend tot stand.

De leerkracht stemt de leerstof, met inachtneming van de kerndoelen, af op zijn klas en integreert het met verhalen, tekenen of schilderen, poëzie en met ritme of beweging. Zo kunnen kinderen zich sterk met het vak (onderwerp) verbinden. Het kind beschrijft, tekent, schildert de periodestof in een periodeschrift, dat na verloop van tijd een zelfgemaakt leerboekje wordt. Deze leerstof is tevens ontwikkelingsstof. De kinderen krijgen de kans de stof te laten bezinken en zich deze eigen te maken.

Zelfstandig oefenen, Rekenen en Taal

Dagelijks gaan de kinderen aan de slag met taal. In de hogere klassen wordt daarbij gewerkt volgens de methode (S)Taal, de lagere klassen werken volgens "Zo Leren Kinderen Lezen en Spellen".

Ook is er elke dag een rekenles waarbij gebruik wordt gemaakt van de methode Alles Telt.

De kinderen werken op hun eigen niveau. In deze lessen wordt de zelfstandigheid van de kinderen gestimuleerd.

Vaklessen

Een aantal vaklessen wordt in klas 1 t/m 6 verzorgd door leerkrachten uit een andere klassen. Dit zijn vakken als gymnastiek, Engels, vormtekenen, enz.

Bewegingsonderwijs

Vanaf klas twee krijgen de leerlingen elke week gymnastiek in de gymzaal aan de overkant. Het onderwijs in bewegen is zo ingericht dat de leerlingen de kans krijgen om eigen mogelijkheden en grenzen te verkennen. Zij leren rekening houden met anderen, samenwerken en samen spelen. Het belangrijkste is plezier te hebben in het bewegen.

Daarnaast wordt er veel bewogen in de klas, zijn er extra beweeglessen in de zaal van onze school of op het plein.

In de tweede klas komen hinkelspelen, tikspelen en traditionele kringspelen aanbod. Vaardigheden met de bal, balanceren en springen worden beoefend.

In de derde klas wordt een begin gemaakt met de teamspelen, eenvoudige spelen die worden uitgebreid tot een volwaardig spel. De kinderen leren de eigen bewegingsmogelijkheden juist inschatten en oefenen op onderdelen als springen

(minitrampoline), steunspringen met toestel, balanceren, rollen, duikelen, zwaaien en klimmen.

In de vierde klas zijn de oefeningen wat uitgebreider, evenals de balspelen. De klas speelt vaker in groepen. In de vijfde klas worden de oefeningen nog wat ingewikkelder. Sporten als handbal, hockey, lijnbal en korfbal worden gespeeld. De leerlingen kunnen inmiddels goed zelfstandig werken.

De vijfde klassen van de vrijescholen uit de drie noordelijke provincies ontmoeten elkaar tijdens het tweedaagse Olympische kamp. Discuswerpen, speerwerpen, ver springen, worstelen en estafette worden geoefend tijdens de eerste dag. De tweede dag komen de teams in een wedstrijdvorm tegen elkaar uit en de dag wordt afgesloten met het uitreiken van medailles en een lauwerkrans. Schoonheid van de beweging en sportiviteit zijn belangrijke onderdelen bij de beoordeling.

In de zesde klas staan vooral de teamsporten centraal. Spelstrategie brengt het element van het denken in het spel. Waar mogelijk laat de leraar spelvoortgang en spelleiding aan de leerlingen over. Sportiviteit, redelijkheid en inleven in de ander zijn leerdoelen. Centraal staat de beleving van het kind: wat kan ik, hoe gedraag ik mij, wat vind ik leuk en niet leuk aan een spel of oefening.

Kunstzinnigheid staat centraal

Kunstzinnige vakken zijn een wezenlijk bestanddeel van ons lesprogramma (handwerken, handenarbeid, muziek, schilderen, vormtekenen, toneel en boetseren). Sterker nog, alle vakken krijgen op de Vrijeschool een kunstzinnige verwerking. Op die manier wordt het intellect gevormd vanuit het gevoelsgebied. De keuze voor de verwerking is steeds passend bij de ontwikkelingsfase van het basisschool kind.

Getuigschriften

Aan het einde van ieder schooljaar ontvangen de leerlingen van klas 1 t/m 6 een geschreven rapport: het getuigschrift. Dit is een door de leerkracht persoonlijk uitgewerkte individuele beschrijving van het kind. Dit getuigschrift bestaat uit twee delen.

1 Een deel bestemd voor de ouders. Dit deel beschrijft de sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind, zijn belangstelling voor de verschillende schoolvakken en in het algemeen, concentratie, werktempo, werkverzorging en zelfstandigheid. Daarnaast zijn de vorderingen in het (periode)onderwijs en de vaklessen beschreven.

2 Het kind krijgt een apart, kleiner getuigschrift. Daarin schrijft de leerkracht een passend verhaal, gedicht of spreuk met een bijbehorende tekening, schildering of afbeelding. Hierin geeft de leerkracht ieder kind, individueel, een beeld mee, waarmee het zich in het daaropvolgende schooljaar verder kan ontwikkelen.

3~2 Het lesplan gekoppeld aan de verschillende ontwikkelingsfasen

De Vrijeschoolpedagogiek onderscheidt in de ontwikkeling van het kind een aantal perioden, waarin het kind anders in de wereld staat en op een andere manier leert. Hieronder geven wij in het kort een beeld van deze periodes, gekoppeld aan de dagelijkse praktijk in onze klassen.

In de kleuterklas (groep 1-2)

Kleuters maken kennis met de wereld om zich heen door wat ze ervaren na te bootsen, ingebed in de volwassen wereld. De kleuterleerkracht is daarbij voor hen het voorbeeld. Zij leidt de kleuters als vanzelfsprekend door het programma van de ochtend. Regelmaat en herhaling in spel, muziek, beweging en spraak creëren veiligheid en laten het kind kennis maken met de rijkdom van de wereld. In alle kleuterklassen zitten kinderen van vier tot zes jaar. In principe blijven zij gedurende hun kleutertijd bij dezelfde kleuterleerkracht. De kleuterklassen zijn huiselijk en met bijzondere aandacht ingericht. Al het materiaal is mooi gevormd en zoveel mogelijk van natuurlijke grondstoffen: lappenpoppen, kabouters, muziekblokjes, blokken, planken, keukengerei, verkleedlappen en kleren. Het speelgoed is niet 'af', het is bruikbaar voor meerdere doeleinden en stimuleert de fantasie. Wij gaan zorgzaam met de materialen om en stimuleren de verwondering over de seizoenen en de verrassingen die de natuur biedt. De seizoenen en de daarbij behorende feesten worden meebeleefd en gevierd.

Aan de levensbehoefte om te spelen wordt zoveel mogelijk tegemoet gekomen. Spelen is noodzakelijk voor een gezonde lichamelijke en motorische ontwikkeling en het brengt de fantasie in beweging. Deze scheppende fantasie is de basis voor creatief- en probleemoplossend denken op latere leeftijd. Ook worden sociale vaardigheden ontwikkeld en geoefend in het vrije spel, mede door het feit dat kleuters van verschillende leeftijden met elkaar omgaan.

Een gezamenlijk klassikaal deel van de ochtend bestaat uit het dagelijkse ambacht- of ochtendspel. Dit spel sluit aan op de seizoenen en de jaarfeesten en gaat gepaard met muziek, zang en beweging. Zo kan het bijvoorbeeld gaan om zaaien, oogsten, spinnen, weven, haken en zagen.

Elke ochtend is er het vrije spel. De kleuters spelen dan naar eigen voorkeur. De kleuterleerkracht begeleidt dit geheel en observeert de kinderen. Vaak ook is de kleuterleerkracht tijdens dit spel actief bezig met allerlei huishoudelijk werk, zoals koken, (brood)bakken of de was doen. Elementen hiervan komen weer terug in het kleuterspel.

Dagelijks worden er verschillende activiteiten gedaan, zoals tekenen, schilderen met waterverf, boetsen met klei of bijenwas en knutselen met allerlei materialen, spelletjes die de voorwaarden om straks te leren lezen en rekenen stimuleren. Steeds meer wordt dit in kleinere groepen gedaan, zodat de kinderen zich individueler kunnen uiten en ieder kind zijn eigen taal kan spreken. De zelfredzaamheid van de kinderen wordt gestimuleerd. Iedere dag wordt er buiten op het plein gespeeld.

Een rustpunt in de ochtend is de gezamenlijke maaltijd. Vanuit school wordt er fruit verzorgd en vanuit huis nemen de kinderen een boterham mee. Aan het

eind van de ochtend wordt er door de kleuterjuf verteld. Meestal zijn het sprookjes of verhalen, die aansluiten bij het seizoen. De beelden die in de sprookjes naar voren komen, zijn belangrijk voor het kind. Het mooie taalgebruik in de sprookjes is belangrijk voor de taalontwikkeling en legt een fundament voor genuanceerd taalgebruik op latere leeftijd.

In de eerste klas (groep 3)

De kleutergestalte, met de kenmerkend gevulde romp, is aan het verdwijnen. De tandenwisseling is al bezig of gaat beginnen. Nu de eerste fysieke ontwikkeling in hoofdlijnen is voltooid, komen er krachten vrij voor een volgende ontwikkelingsfase met nieuwe vermogens. De eersteklasser wil leren, weten en kennen. Hij zoekt geen abstract-logische verklaringen of theorieën, maar levende beelden waarmee hij zich innerlijk kan verbinden.

De eersteklasser leert niet alleen met zijn verstand, maar ook met hart en handen. Hij denkt in voorstellingen, iets is pas waar als het kan worden beleefd en gedaan. Dat blijft de volgende jaren zo. De ochtend wordt begonnen met een spreuk: 'Het liefdelicht der zon verheldert mij de dag...' enz.

Vertelstof: In de belevingswereld van de eersteklasser passen bij uitstek de rijke beelden uit de klassieke volkssprookjes. Menselijke -, sociale - en geestelijke waarheden worden daarin op een uiterst concrete, beeldende manier gebracht, zonder (rationele) uitleg of moralistische beoordeling. De vertelstof is in het onderwijs verweven, vooral in het periodeonderwijs. Maar ook de vaklessen kunnen op de sprookjesbeelden aansluiten.

Periodeonderwijs

~ Taalperioden en taalonderwijs

Bij het schrijven gaat de leerkracht uit van letterbeelden. Deze kunnen voortkomen uit de vertelstof. Zo ontstaat bijvoorbeeld de 'koningsletter' (de k) en de 'vogelletter' (de v). Zo snel mogelijk wordt ook de schrijfletter hieraan gekoppeld, die de kinderen vervolgens gaan oefenen. De motorische vaardigheden, nodig om te kunnen schrijven, worden gestimuleerd door het vormtekenen (zie vaklessen voor toelichting vormtekenen). Het schrijven is nauw verbonden met het luisteren en spreken. Het bewuste spreken oefenen de kinderen met beweging, waarbij zij ritmisch lopen en spreken. Spraakoefeningen, kinderversjes en toneelspel ondersteunen dit. Het lezen volgt op het schrijven. De kinderen lezen de letterbeelden van het bord en uit hun periodeschrift. In de tweede helft van het schooljaar lezen ze ook uit eenvoudige leesboekjes. Voor het leren lezen en spellen maakt Vrijeschool de Es gebruik van de taalmethodiek van José Schraven die nauw aansluit bij onze didactiek.

~ Rekenperioden en rekenonderwijs

Voordat de leerkracht met het tellen en rekenen begint, wordt eerst een verbinding met de getallenwereld gemaakt. Wat is één? Eén is misschien wel het grootste getal, één is God alleen, één is ook de zon. En wat is twee? Twee is als je één verdeelt, twee is hemel en aarde. De kinderen vullen aan, twee is vader en moeder, zon en maan, twee ogen, twee handen.

Romeinse cijfers drukken het beeldkarakter van de getallen heel goed uit. $I + II = III$. Dit sluit goed aan bij het wezen van het tellen. Romeinse cijfers vormen de brug naar de abstracte, veel handzamere Arabische cijfers die wij gebruiken. Het onderwijs gaat bij voorkeur uit van het geheel, om van daaruit naar de delen te kijken. Ook bij het rekenen kan dat. Een getal kun je op verschillende manieren verdelen, er zijn meer goede oplossingen: $12 = 6 + 6$ of $7 + 5$ of 3×4 of... De kinderen oefenen vanaf het begin spelenderwijs alle vier de bewerkingen. Ze tekenen wat ze gedaan hebben en maken er daarna meer abstracte sommen mee.

De kinderen verwerken de stof individueel in hun periodeschrift.

~ Heemkundeperioden

Tijdens de Heemkundeperioden wordt er stilgestaan bij de veranderende natuur tijdens de vier jaargetijden. Er worden wandelingen gemaakt en de waarnemingen worden verwerkt d.m.v. versjes (lezen, schrijven), liedjes en knutselen.

Vaklessen (na het periodeonderwijs volgen de afzonderlijke vaklessen)

~ Engels

In versjes, liedjes, spelletjes en kleine gesprekjes, oefenen de kinderen in het Engels veel voorkomende begrippen als bv. de kleuren, de lichaamsdelen, het tellen, de seizoenen en eenvoudige uitdrukkingen. Zo raken zij vertrouwd met de klanken en het ritme van deze taal.

~ Handwerken en handenarbeid

Met dikke wol en pennen leren de kinderen breien. Er worden eenvoudige werkjes, zoals kabouters en ballen gemaakt. Het breien kan worden afgewisseld met andere vormen van handwerken zoals vingerhaken en naaiwerkjes. Het boetseren met gekleurde bijenwas (vrij of vanuit opdracht), stimuleert het ruimtelijk voorstellingsvermogen en de fijne motoriek.

~ Vormtekenen

Vormtekenen doet een beroep op de vormkrachten van het kind, die zich fysiek uiten in de beheersing van de fijne motoriek. De vormen die zij tekenen hebben een zekere wetmatigheid. De eerste klas begint met rechte en kromme lijnen, vaak in combinatie met elkaar en in ritmische herhaling. Daarna volgt het tekenen van gesloten figuren, zoals cirkels, driehoeken en vierkanten, waardoor binnen- en buitenwereld van elkaar gescheiden worden. Dat gebeurt dan niet alleen op papier, maar ook in de beleving. Vormen worden vaak ook lopend geoefend. Tevens is het vormtekenen een goede voorbereiding en oefening voor het schrijven.

~ Schilderen, muziek en spel

Hoewel het kunstzinnige element verweven is in het gehele onderwijs, zijn er drie andere vakken met bijzondere aandacht voor kunstzinnige ontwikkeling. Dit zijn schilderen, muziek en spel. Bij het schilderen staan de kwaliteiten van kleuren en het beleven daarvan centraal. Er wordt nat in nat geschilderd met de primaire kleuren.

Tijdens het muziekuur raken de kinderen geleidelijk vertrouwd met de wetmatigheden in de muziek zoals maat en ritme, melodie. Vanaf klas 1 leren de kinderen blokfluit spelen. Daarnaast wordt er dagelijks gezongen. Er wordt veel aandacht aan toneel besteed. Improviserend of vanuit bestaande teksten kan bv. de vertelstof worden verwerkt. In spelmomenten die verweven zijn in de week wordt aandacht besteed aan motorische ontwikkeling en sociale vaardigheid.

In de tweede klas (groep 4)

Tweedeklassers ervaren dualiteit in hun ziel, enerzijds dierlijk, anderzijds menselijk. De overgang van kleuter naar schoolkind is definitief achter de rug, maar de fantasie en bewegelijkheid zijn nog volop aanwezig. Kinderen zijn zich op deze leeftijd meer bewust van stemmingen en persoonlijke eigenschappen van anderen en ook van zichzelf. De tweedeklasser heeft het hart op de tong. Steeds meer komt het individuele van de kinderen naar voren. De ochtend wordt, zoals in de eerste klas, begonnen met de spreuk: "Het liefdelicht der zon verheldert mij de dag..."

Vertelstof: Fabels en legenden zijn de rijke bronnen van vertelstof voor de tweedeklassers. Fabels gaan over dieren met menselijke eigenschappen: de sluwe vos, de wijze uil, de driftige stier, de koppige ezel, de trotse haan, de trouwe hond, het goedge schaaap. Die dieren met hun eigenschappen proberen elkaar de loef af te steken. Fabels schetsen de menselijke ziel als een schouwtoneel van strijdige 'animale' begeerten. De kinderen herkennen daarvan iets bij zichzelf of bij anderen; fabels vertegenwoordigen onmiskenbaar een belangrijke kant van de kinderziel. Theorieën of moralistische verhalen over 'het goede' helpen het kind niet verder. Het gaat om de levende werkelijkheid. Fabels worden in de tweede klas aangevuld met verhalen over edele en goede eigenschappen, die mensen ook in zich hebben. Dit zijn vooral heiligenlegenden, zoals over Franciscus van Assisi of Christoforus. Deze mensen zijn niet overgeleverd aan hun driften, hun koppigheid of ijdelheid. Ze kunnen onbaatzuchtige motieven hebben. De tweedeklasser die dat gaat ontdekken, kan daaraan krachtige en blijvende innerlijke steun ontleenen.

Periodeonderwijs

~ Taalperioden en taalonderwijs

Met behulp van gedichtjes en ritmische oefeningen en met voordragen en toneelspel, ontwikkelen de kinderen het spreken en de uitspraak. Het leesproces is in de tweede klas op gang gekomen. Het schrijven sluit aan op wat de kinderen gehoord, zelf gesproken of voorgedragen hebben. Het schrijven wordt steeds meer geautomatiseerd. Veel aandacht is er voor het vormgeven van de letters en de verbindingen ertussen. De overgang naar het gebonden schrift ontstaat uit het vormtekenen, waaraan door allerlei vloeiende bewegingen en vormen 'de lopende hand' ontwikkeld wordt.

~ Rekenperioden en rekenonderwijs

Door middel van de vier hoofdbewerkingen (optellen, aftrekken, delen en vermenigvuldigen) leren de kinderen vrij om te gaan met de getallen. In de tweede klas maken zij een begin met de tafels tot 12 en delen van getallen tot 100. Ritmisch, oplopend en afdalend, zeggen ze reeksen getallen op.

~ Heemkundeperioden

Heemkunde stimuleert de kinderen tot een bewuste en fantasievolle verbinding met de eigen omgeving. Er is aandacht voor planten, dieren en jaargetijden en de nadruk ligt op de onderlinge samenhang.

Vaklessen

~ Engels

Bij het Engels staat luisteren en spreken centraal. Op een speelse manier leren de kinderen voorwerpen, lichaamsdelen en zaken, waarmee ze direct in aanraking komen, benoemen. Grammatica is nog niet aan de orde, de taal leren zij zoals in de moedertaal, door het nadoen. Rijmpjes, liedjes, verhalen en toneelstukjes ondersteunen het 'gevoel krijgen' voor het eigene van klank en ritme.

~ Handwerken en handenarbeid

Tijdens het handwerken leren de kinderen haken met de haaknaald. Ook het breien en borduren wordt ingewikkelder en voortgezet.

~ Vormtekenen

Bij het vormtekenen tekenen de kinderen vanuit de beweging. Zij ervaren de vormen door ze eerst te lopen en ze daarna op papier te zetten. Vormen worden ook gespiegeld, het gaat dan om de links- rechtssymmetrie. Daarnaast kunnen vanuit de ene vorm andere vormen ontstaan: vormmetamorfose.

~ Schilderen, tekenen en muziek

Bij het schilderen spelen de kleurbeleving en dynamiek een grote rol. De kinderen drukken bepaalde stemmingen uit in vorm en kleur, bijvoorbeeld woede uitgedrukt in een briesende rode stier. Het tekenen is meer en meer illustratief. In muziek wordt het ritmisch -, melodisch gehoor aangesproken. Tijdens het zingen is de zorg voor de stem en de articulatie van belang. De fluitlessen, die vanaf klas 1 gegeven zijn, worden voortgezet.

In de derde klas (groep 5)

Derdeklassers zijn over het algemeen harmonisch en volgzaam. Wel is duidelijk te merken dat zij een levensfase gaan afsluiten. Zij worden zich bewust van wat er om hen heen gebeurt en vooral hoe er gereageerd wordt. Ze merken op dat andere kinderen anders zijn en andere gevoelens hebben. Regels worden goed nageleefd en overtreders worden direct gemeld. Ook in de derde klas wordt de ochtend begonnen met de spreuk: "Het liefdelicht der zon verheldert mij de dag..."

Vertelstof: Verhalen uit het Oude Testament vormen de vertelstof voor de derdeklassers. Het vertellen van deze verhalen heeft een pedagogisch doel. De ontwikkelingsgeschiedenis van het Joodse volk weerspiegelt thema's die in de derdeklasser leven. De strijd die het Joodse volk onder de strenge, rechtvaardige leiding van God moest doormaken, heeft betekenis voor hen. De derdeklasser is veelal een volger, die soms morrend en overtredend de grenzen verkennt. Confrontatie met en het op de proef stellen van de autoriteit waarin ze geloven, is nodig om over de drempel naar individueel bewustzijn te komen.

Periodeonderwijs

~ Taalperioden en taalonderwijs

Het spreken wordt verder ontwikkeld door gedichten, ritmische oefeningen en voordrachten. Dit staat veelal in relatie tot de vertelstof. De leerlingen leren vloeiend te schrijven in een licht hellend lopend schrift. Er is veel aandacht voor de vormgeving van de letters en de verbindingen. Ook komt de interpunctie aan de orde en het ontstaan van het schrift. Vanuit de beelden van de vertelstof maken ze kennis met de werkwoorden, zelfstandige - en bijvoeglijke naamwoorden. De spellingsregels worden aangeboden en toegepast. Een derdeklasser leert verhaaltjes en versjes schrijven, aansluitend op de vertelstof en de seizoenen.

~ Rekenperioden en rekenonderwijs

De kinderen gaan tot 1000 verder met de vier hoofdbewerkingen (optellen, aftrekken, delen en vermenigvuldigen). Zij moeten nu de tafels van 1 t/m 12 kennen. Ze rekenen aan de hand van situaties uit het dagelijkse leven, zoals het werken met geld (de winkelperiode). Een derdeklasser is ook toe aan het cijferend rekenen.

~ Heemkundeperioden

In de derde klas is er nog steeds aandacht voor de omgeving, dit wordt verder uitgebreid. De leerkracht besteedt één periode aan het bouwen: de ontwikkeling van het huis, van grot tot moderne woning, wordt doorleefd. Alle beroepen, die hierin een rol spelen, komen aan bod, evenals oude ambachten. De kinderen beleven deze periode onder andere door tekenen, schrijven en het zelf bouwen van een klein huisje met echte metselverbanden. In de graanperiode volgen de kinderen het hele proces van het zaaien van het graan tot het oogsten en bakken van het brood.

Vaklessen

~ Engels

In het Engels staat het luisteren en spreken nog steeds centraal. Grammatica is ook hier nog niet aan de orde, de kinderen leren de taal zoals in de moedertaal, door het nadoen. Wat in klas 2 is aangeleerd wordt herhaald en uitgebreid.

~ Handwerken en handenarbeid

Het breien, haken en borduren wordt verder ontwikkeld. De kinderen breien een muts. In de handvaardigheidles werken de kinderen met allerlei materialen en kleuren. Dit bevordert de fijne motoriek, de concentratie en het voorstellingsvermogen. Daarnaast boetseren de kinderen met klei eenvoudige holle en bolle vormen. Ook eenvoudige staande figuren komen aan bod.

~ Vormtekenen

Bij het vormtekenen worden de oefeningen van klas 2 voortgezet. Er wordt nog steeds getekend vanuit de beweging. De kinderen ervaren de vormen eerst, bijvoorbeeld door ze te lopen en dan pas op papier te zetten. Ook de links-rechtssymmetrie en vormmetamorfose zijn weer aan de orde.

~ Schilderen, tekenen en muziek

De ingezette ontwikkeling in klas twee wordt verder uitgebreid. De kinderen leren de verschillende mogelijkheden van de te gebruiken materialen beter benutten. Het schilderen en tekenen wordt figuratiever, zodat de opdrachten ook ingezet kunnen worden om periodeschriften te illustreren.

In de vierde klas (groep 6)

De vanzelfsprekendheid waarmee het kind tot nu toe alles opnam, verdwijnt. Meester of juf is niet langer de natuurlijke autoriteit die alles weet en kan. "Juf weet wel veel, maar heeft zo'n rare neus, belachelijk gewoon." Voelde het kind zich voorheen nog als vanzelfsprekend opgenomen in de omgeving, nu is er een breuk ontstaan tussen 'ik' en 'de wereld', tussen subject en object. Het kind voelt zich teruggeworpen op zichzelf en is soms erg eenzaam. Er kan een sterk bewustzijn van de dood ontstaan. Het kind gaat twijfelen. Zijn mijn ouders mijn ouders wel, ben ik geen vondeling? Waar haalt juf eigenlijk haar kennis vandaan? De kritiek kan scherp zijn, ook op andere kinderen en uiteindelijk op zichzelf. De scheiding tussen 'ik' en 'de wereld' heeft een positieve keerzijde: de eigen individualiteit kan beter beleefd worden. De vierde klas begint met een nieuwe ochtendspreuk: 'Ik zie rond in de wereld, waarin de zon haar licht zendt...'

Vertelstof: Het is geen toeval dat de vertelstof van de vierde klas betrekking heeft op de mythologie uit het noorden (Scandinavië, Duitsland, Nederland); vooral de Edda staat centraal. De Asen - goden - zijn aan allerlei twijfels onderhevig. Zij kunnen kiezen tussen goed en kwaad, in tegenstelling tot de goden die in de vertelstof van klas 1 t/m 3 aan bod kwamen. Deze spirituele verhalen vertolken wat destijds met de mensheid is gebeurd en nu in de kinderziel van vierdeklassers wordt beleefd: het verdwijnen van het gevoel dat je bent opgenomen in een door wijsheid geleide, beschermende wereld. Je bent teruggeworpen op jezelf.

Periodeonderwijs

~ Taalperioden en taalonderwijs

De leerkracht gebruikt spreekoefeningen om goed te leren vertellen en een juiste uitspraak te oefenen. Bij het opstel ligt de nadruk op vorm en inhoud en op de

verschillen in verhaaltrant. Begrijpend lezen en luisteren bevorderen de ontwikkeling van sociale vaardigheden. De kinderen maken een begin met het schrijven van (zaken)brieven. De grammatica maakt zichtbaar hoe verandering van werkwoordsvormen samenhangt met tijd en onderwerp. Ook is er aandacht voor toneel, raadsels oplossen, regels met stafrijm oefenen en zelf improviseren.

~ Rekenperioden en rekenonderwijs

Het hoofdrekenen en cijferen wordt uitgebreid naar getallen boven de 1000. Nieuw in de vierde klas zijn de breuken; de één als geheel dat op tal van manieren te delen is. De klas staat bijvoorbeeld in een kring, die in tweeën en in drieën wordt gesplitst. De kring valt steeds uiteen in een stambreuk en het overblijvende deel, om zich daarna weer te sluiten. Nieuw is ook het schatten, wegen en meten. Het eerste meten gaat uit van de menselijke maat, de duim, el en voet.

~ Aardrijkskunde en Dierkunde

In de vierde klas gaat de heemkunde over in de vakken aardrijkskunde en dierkunde. Bij aardrijkskunde komt het ingrijpen van de mens in de natuurlijke omgeving aan bod, bijvoorbeeld dijkenbouw, ontginning en inpoldering. Het ontstaan van handel, verkeer en bedrijvigheid in de naaste omgeving wordt behandeld. De eigen stad en omgeving staan centraal. Met kaarttekenen en oriëntatie wordt een begin gemaakt. Aan de dierkunde gaat een globale behandeling van de groei en ontwikkeling van de menselijke gestalte vooraf. De dierenwereld wordt in relatie hiermee besproken, met de nadruk op hun specifieke kenmerken.

Vaklessen

~ Engels

Zoals in de Nederlandse taal maakt de leerkracht ook bij Engels een begin met de grammatica. Het voordragen van gedichten en het zingen van liederen wordt voortgezet. Toneelstukjes en kleine gesprekje bevorderen de conversatie in de taal. Teksten worden geschreven en teruggelezen. De kinderen leren de globale betekenis van het gesproken woord in de vreemde taal begrijpen door middel van non-verbale expressie, zoals beweging, mimiek, het aanwijzen van voorwerpen en het maken van bordtekeningen.

~ Handwerken en handenarbeid

Bij het handwerken komen onder meer het vlechten en de kruissteek aan bod. De vierdeklassers boetsen tijdens de handenarbeidlessen dierfiguren in samenhang met de dierkundeperiode.

~ Vormtekenen

Bij het vormtekenen wordt de links-rechtssymmetrie uit klas 3 uitgebreid met boven- ondersymmetrie. Meer ingewikkelde vormen komen aan bod in vlechtmotieven uit de Longobardische of Keltische cultuur. De vlechtmotieven helpen het kind het willen, voelen en denken in zichzelf te verbinden. Het

stromende principe van de vlechtvormen helpt het kind de schoksgewijze ontwikkeling te harmoniseren. De vormen worden ook als groep gelopen. Bij de kruisingen krijgt rechts voorrang en kruisen de algemeen de meest harmonische klas van de onderbouw (basisschool). De scheiding tussen 'ik' en 'de wereld', die in de vierde klas begon, heeft een positieve keerzijde: de eigen individualiteit kan beter beleefd worden. Vanaf de vijfde klas ontstaat het vermogen de wereld meer onbevangen, nauwkeurig en objectief waar te nemen.

In de vijfde klas (groep 7)

Een vijfde klasser straalt veelal uit, zowel fysiek als geestelijk, in evenwicht te zijn. In klas 5 vormen de kinderen vaak een hechte groep. Het wordt minder vanzelfsprekend om de volwassenen bij hun leven te betrekken. De kinderen praten graag met elkaar over wat hen bezig houdt. Ze leven mee en nemen steeds krachtiger stelling tegen onrecht. Soms gaan ze daarbij over de schreef, want genuanceerd oordelen moet nog worden ontwikkeld. Klassengesprekken waarin de kinderen leren naar elkaar te luisteren en zich uit te spreken voor elkaar, zijn van groot belang. Het denken wordt onderzocht, er wordt geëxperimenteerd met denkbeelden, ze nemen stelling, en vergelijken de verschillende gezichtspunten.

Vertelstof: In de vijfde klas vormt de mythologie, van vooral de Grieken, de vertelstof. Een groot aantal verhalen daarvan behoort tot ons cultuurgood. Zij vertellen de lotgevallen van sterfelijke en onsterfelijke wezens, goden en godinnen, mensen, nimfen, saters en sirenen. Zij gaan over een deels imaginaire en een deels fysieke werkelijkheid. De goden zijn ontmaskerd, de herinnering aan een geestelijke wereld wordt verdrongen door het abstracte denken, op de fysieke wereld gericht. En daar staat de vijfde klasser middenin.

Periodeonderwijs

~ Geschiedenisperioden

In de vijfde klas komen, naast de eigen woonomgeving, verhalen en beschrijvingen van de voorchristelijke culturen aan bod in samenhang met de vertelstof, o.a. India, de Egyptenaren en de Grieken.

~ Aardrijkskundeperioden

Het kaarttekenen krijgt geleidelijk aan meer detail en differentiatie in natuurkundige, topografische en economische kaarten. De kinderen volgen bijvoorbeeld de loop van een rivier en kijken wat zich rond het water, op de oever afspeelt. Daarnaast onderzoeken ze een product, bijvoorbeeld thee of een schrift, van zijn oorsprong tot het eindproduct. De topografische kennis wordt uitgebreid. Per week is er een aparte topografieles.

~ Taalperioden en taalonderwijs

De spelling van de werkwoordsvormen komt in de vijfde klas aan bod, evenals de leestekens. In de vijfde klas wordt het schrijven van (zaken)brieven verder uitgebreid.

Bij grammatica wordt de bedrijvende en lijdende vorm, de trappen van vergelijking en de directe en indirecte rede behandeld. Verschillende soorten opstellen worden geoefend: vertellingen, verslagen enz.

~ Rekenperioden en rekenonderwijs

Hoofdrekenen en cijferen worden uitgebreid. De kinderen gaan verder met schatten, wegen en meten tot ze uiteindelijk bij het metrieke stelsel uitkomen. De breuken worden verder geoefend en uitgebreid met tiendelige breuken.

~ Plantkundeperioden

In de plantkunde maken de kinderen kennis met de samenhang en totaliteit van het plantenrijk. De planten met hun karakteristieken worden besproken in relatie tot het milieu waarin ze leven.

Vaklessen

~ Engels

Evenals bij de Nederlandse taal is er bij Engels een uitbreiding van de grammatica en het vervoegen van werkwoorden. Ook komen cultuurelementen van de verschillende landen aan bod. Het voordragen van gedichten en het zingen van liederen wordt voortgezet.

~ Schilderen

De kinderen werken aan een meer naturalistische weergave.

~ Muziek

Het muziekkrepertoire wordt uitgebreid. Het oefenen met toonladders, intervallen, maatsoorten en moeilijkere ritmen gaat door.

~ Handwerken en handenarbeid

In de handwerkles wordt er geborduurd. Gekozen kan worden voor het maken van dieren, of er kunnen wanten gebreid worden. Daarnaast krijgen de kinderen houtbewerking. Met eenvoudig snij- en/of raspwerk worden mens- en diervormen (of een eenvoudig gebruiksvoorwerp) vervaardigd. Spelenderwijs worden houtgereedschappen verkend. Ook het boetseren staat in het teken van de mens- en dierfiguur. De metamorfose (bijvoorbeeld het ei waaruit langzaam een vogeltje komt) wordt geboetseerd. De vijfde klas kinderen maken een begin met het boetseren van gebruiksvoorwerpen.

~ Vormtekenen

In het vormtekenen krijgen de vlechtmotieven uit de Oud Keltische cultuur de aandacht. De leerstof van klas 4 wordt uitgebreid en er komt meer en meer aandacht voor de meetkundige benadering van (vlecht) vormen.

In de zesde klas (groep 8)

Zesde klas kinderen staan voor de puberteit. Ze willen vrij zijn en het ware leven ontdekken. Toch hechten ze nog sterk aan de volwassenen die ze kunnen vertrouwen. Ze ontlenen de zo noodzakelijke zekerheid en veiligheid aan bekende situaties, grenzen en regels, waarvan de redelijkheid nu wel moet worden uitgelegd en die rechtvaardig en consequent moeten worden toegepast.

Vertelstof: Mythologie en geschiedkundige verhalen uit de Romeinse tijd en verhalen uit de daarop volgende Middeleeuwen, vormen de vertelstof voor de zesde klas. Zij sluiten aan op de belevingswereld van de elf- à twaalfjarige. Aan de afbakening van de rechten van de ene persoon ten opzichte van de andere, werd toen, voor het eerst, veel aandacht besteed. 'Elk het zijne' was en is nog steeds een belangrijk beginsel. De Middeleeuwen volgen op de Romeinse tijd. De opkomst van vorstendommen en vrije steden met burgers en ambachtslieden is dan een feit.

Kenmerkend is ook de sterke religieuze en gevoelsmatige verinnerlijking in die tijd. Zoals in een kathedraal blijkt, is ook de binnenwereld van een mens verrassend kleurrijk.

Periodeonderwijs

~ Taalperioden en taalonderwijs

De spelling van de werkwoorden wordt uitgebreid en daarnaast komen de acht werkwoordstijden aan bod. Naast het taalkundig ontleden wordt nu ook het redekundig ontleden geleerd. Het schrijven, aan de hand van verschillende opdrachten, werken de kinderen verder uit.

~ Rekenperioden en rekenonderwijs

Sommen naar aanleiding van het praktische leven staan centraal. Breuken en procenten kunnen bijvoorbeeld praktisch gemaakt worden aan de hand van geld- en bankzaken.

~ Aardrijkskunde

In de klimatologieperiode behandelt de leerkracht de wereldklimaten en de verschillende weersverschijnselen. De topografische kennis wordt uitgebreid met andere werelddelen.

~ Geologie

Het vulkanisme is een metafoor voor de zesdeklasser, die een sterke drang heeft te exploderen. In deze periode wordt er onder meer gekeken naar de verschillen tussen kalk- en granietgebergten. Specifieke gesteenten en mineralen komen aan het licht.

~ Geschiedenis

In deze periode wordt de bloei van het Romeinse rijk en de Middeleeuwen behandeld. De Romeinse cultuur, zijn organisatievorm en het leven van alledag staan centraal.

~ Natuurkunde

De kinderen willen de wereld beleven zoals zij is.

De natuurkunde begint bij dagelijks waarneembare verschijnselen. Het zelf waarnemen en beschrijven van die verschijnselen, met betrekking tot geluid, licht, warmte, elektriciteit en magnetisme, nemen een belangrijke plaats in.

Vaklessen

~ Schilderen

Het schilderen gaat onder andere in op het uitdrukken van stemmingen en de sfeer van jaargetijden e.d. Ook onderwerpen uit de periodestof, zoals dieren komen aan bod.

~ Muziekles

In de muziekles wordt nu een sterker beroep op het ken- en begripsvermogen gedaan. De canon doet in de vierde klas zijn intrede. Maatsoorten worden onderscheiden, ritmen geoefend d.m.v. bijvoorbeeld ritmische liedbegeleiding en met eenvoudige ritme instrumenten. De kinderen maken een begin met het leren van het notenschrift. Samen met klas 5 en 6, zingen de kinderen uit de vierde klas in een schoolkoor.

~ Engels

In de zesde klas neemt bij het Engels de lectuur een centrale plaats in. Zowel het kunnen lezen als vertalen van kleine stukjes tekst wordt geoefend.

~ Handwerken en handenarbeid

In klas zes maken de kinderen kabouters en eventueel marionetten. Ook kunnen pantoffels worden gemaakt. Tijdens de handvaardigheidlessen worden echte gebruiksvoorwerpen gemaakt, met behulp van bankschroef en steekgereedschap zoals de guts en de beitel. De aspecten hol en bol komen hier weer terug. Dit is ook in het boetseren te zien. Door middel van de 'opbouwtechniek' kan bijvoorbeeld een duimpotje worden gemaakt.

~ Vormtekenen

Bij het vormtekenen komen geometrische vormen weer aan de orde.

~ Schilderen en muziek

Bij schilderen en muziek wordt verder gegaan met wat in klas 5 begonnen is, een meer naturalistische weergave.

~ ICT-onderwijs

De school vindt het haar taak de kinderen te begeleiden en te ondersteunen bij het ontdekken van zinvol gebruik van computers. Kinderen komen hiermee immers op steeds jongere leeftijd in aanraking. In de hogere klassen gebruiken

de kinderen de laptops om zelfstandig te kunnen werken, een mooi verslag te schrijven of om extra oefenwerk te maken.

Methodegebruik

Op onze school worden ter ondersteuning diverse methoden gebruikt op het gebied van rekenen en taal.

Technisch Lezen:

- 'Methodiek José Schraven'
- 'Veilig Leren lezen' (de eerste boekjes van klas 1,2 / gr. 3,4)

Spelling:

- 'Staal'
- 'Methodiek José Schraven'

Schrijven:

- 'Pennenstreken'

Rekenen:

- 'Alles telt'

4 ~ Praktische informatie

4~1 Afspraken voor de dagelijkse gang van zaken

Halen en brengen

Ophalen kleuters en klas 1 t/m 6.

~ Ouders met kleuters t/m klas 1: via de zij-ingang, kleuter-ingang.

~ Ouders met kinderen klas 2 t/m 6: via de hoofdingang

Parkeren

Achter de school is een parkeerplaats voor de fietsen. De parkeerplaats voor auto's is bedoeld voor de medewerkers van KOALA en De Vrijeschool de Es.

Het is niet toegestaan om uw auto aan de Bremstraat op de stoep te parkeren of op de parkeerplekken bij de apotheek aan de Tuinstraat te parkeren. Ook is het niet toegestaan om naast een gele streep te parkeren. Maar het verlengde van de Tuinstraat biedt wel parkeermogelijkheden.

Daarnaast stimuleren wij de kinderen en ouders uit de stad per fiets naar school toe te komen.

Schoolrooster

Korte dagen tot 12.45

Lange dagen tot 14.45

	ma	Di	wo	do	vr
Jongste kleuters*	kort	Kort	Niet of kort	kort	kort
Oudste kleuters* en klas 1	kort	Lang	kort	lang	kort
Klas 2 t/m 6	lang	Lang	kort	lang	kort

*Schooltijden en kleuters

- Kleuters van 4 jaar starten altijd eerst met 4 ochtenden school (ma – di – do - vr) en zijn dus elke woensdag vrij. Na overleg tussen leerkracht en ouders mogen zij ook op woensdagochtend naar school. Als een kleuter van 4 jaar een rustdag nodig heeft is dat altijd op de woensdag. Zo wordt het ritme voor de klas en voor de kleuter zelf in stand gehouden.
- Jongste kleuters zijn kleuters van 4 en 5 jaar die het schooljaar daarna niet naar klas 1 gaan. Zij gaan nooit de middagen naar school.
- Oudste kleuters zijn kleuters die voor 1 oktober van het volgende schooljaar 6 jaar worden. Deze kleuters gaan op alle ochtenden en op dinsdag – en donderdagmiddag naar school. De overgang naar klas 1 wordt zorgvuldig en individueel bekeken. We hanteren daarbij de grens van 1 oktober. In individuele gevallen kan daarvan worden afgeweken.

De klassen 1 t/m 6 hebben elke dag een korte ochtendpauze van 10u30 tot 10u45. Op de lange dagen is er ook een middagpauze:

~ 12u30 tot 13u00 (klas 3 t/m 6)

~ 13u tot 13u30 (oudste kleuters en klas 1 en 2)

De kinderen blijven tijdens de pauze over op school.

Schooltijden, vakanties, ouderavonden en andere belangrijke data zijn op de website van onze school te vinden.

4~2 Aannameprocedure

Aanname van een leerling gebeurt zorgvuldig: we brengen de onderwijsbehoeften in kaart en kijken dan of wij die als school kunnen bieden.

Bij de aanname vindt er eerst een algemeen informatief gesprek plaats met een leerkracht van de kleuters (bij aanname kleuter) of met de directeur / Intern Begeleider (bij een zij-instromer). In dit gesprek maken de ouders kennis met de school als organisatie, waar staat Vrijeschool de Es voor, wat zijn onze gebruiken en krijgen de ouders een rondleiding door de school. Na dit gesprek weten de ouders wat zij kunnen verwachten van onze school.

Tijdens het informatieve gesprek worden de onderwijsbehoeften van het kind besproken. Bij zij-instromers wordt contact gelegd de school van het kind waar het vandaan komt voor extra informatie.

Wanneer uit dit alles blijkt de De Es dit kind kan bieden wat het nodig is en er is plaats / draagkracht in de klas dan kan het aanmeldingsformulier worden ingevuld.

4~3 Schoolregels

We gaan op Vrijeschool de Es uit van vier basisregels.

~ We zijn op school om samen te leren;

~ We houden rekening met elkaar in spreken en doen;

~ We gaan zorgvuldig om met onze eigendommen en die van anderen;

~ Samen houden we de school opgeruimd.

4~4 Schoolreisjes

De kleuterklassen en de eerste t/m de vijfde klas gaan eenmaal per jaar een dag op schoolreis. Klas zes gaat doorgaans meer dagen op schoolkamp. In overleg met de directie kan de leerkracht hiervan afwijken. De ouders dragen de kosten van de schoolreisjes. Per klas kan een spaarsysteem worden opgezet.

Olympisch kamp: traditiegetrouw doet klas vijf mee aan het Olympisch kamp.

De Vrijescholen uit Friesland, Groningen en Drenthe gaan met elkaar een Olympische strijd aan. De spelen worden op de eerste dag (schooldoorbrekend) geoefend en op de tweede dag in een wedstrijd uitgespeeld. Welke stad gaat er winnen?

Alle schoolreisjes starten vanuit de school. We gaan samen op schoolreis en komen samen weer thuis. Wanneer hier vanaf geweken wordt is dit altijd in

overleg met de directie en via schriftelijke communicatie aan de ouders meegedeeld.

Wanneer we op schoolreis gaan, vragen we vaak hulp aan de ouders om als extra begeleiding mee te gaan of om mee te rijden met de auto. De kinderen zitten altijd in de gordel in de auto en waar nodig op een kinderzitje. De leerkracht bepaalt welke ouders er meegaan op schoolreis.

4~5 Aan te schaffen materiaal

In overleg met de leerkracht moeten in de loop van het jaar enkele materialen aangeschaft worden.

- Voor de gymlessen hebben de kinderen een broekje, t-shirt en gymschoenen nodig.
- Vanaf de tweede helft eerste klas gebruiken de kinderen in de fluitlessen hun eigen diatonische blokfluit (merk: Choroi). Informatie over - en de aanschaf van de fluit, is te verkrijgen bij de balie op school.

4~6 Ziekte of afwezigheid van leerkrachten

Bij ziekte van een leerkracht zal er voor vervanging worden gezorgd. Op Vrijeschool de Es maken we gebruik van gekwalificeerde invallers van OnderwijsBureau Twente.

Indien er geen vervanging is, wordt de betreffende klas volgens een vast rooster verdeeld over de andere klassen. De kinderen doen gedeeltelijk mee met die andere klas en zijn verder in de gelegenheid om een individueel programma te maken.

4~7 GGD

Jeugdgezondheidszorg: deskundig en dichtbij

Tot de leeftijd van vier jaar bezoekt u regelmatig met uw kind het consultatiebureau. Als een kind op de basisschool zit neemt het aantal bezoeken af, maar we blijven de groei en ontwikkeling volgen. De jeugdgezondheidszorg van GGD Drenthe geeft advies over gezondheid, ontwikkeling en opvoeding van kinderen van 0-18 jaar. U kunt altijd met uw kind bij ons terecht, of het nu gaat om alledaagse vragen of om grote zorgen.

Wat doet de GGD op school?

Het JGZ team, bestaande uit assistent JGZ, jeugdverpleegkundige, jeugdarts en logopedist, helpt u bij vragen over de groei en ontwikkeling van uw kind. Daarnaast hebben wij overleg met de school op het moment dat er zorgen zijn. We werken hierbij samen met de maatschappelijk werker en de intern begeleider. De assistent voert het gezondheidsonderzoek uit bij alle leerlingen in groep 2 en groep 7. Het gezondheidsonderzoek bestaat uit:

- het invullen van een vragenlijst via Mijn Kinddossier door ouders
- het meten van lengte, gewicht en controle van de ogen en het gehoor van uw kind.

Via ons ouderportaal ontvangt u het verzoek om een vragenlijst in te vullen. In dit ouderportaal, welke te benaderen is via www.mijnkinddossier.nl, vindt u ook informatie over de gezondheid, ontwikkeling, groei en opvoeding van uw kind(eren) tot de leeftijd van 12 jaar.

Als GGD hebben wij ook zorg voor de spraak-taalontwikkeling. De logopedist voert de logopedische screening uit bij alle leerlingen in groep 1 en groep 2. De screening bestaat uit:

- het invullen van een vragenlijst via Mijn Kinddossier door ouders
- opvragen van gegevens over de spraak-taalontwikkeling bij de leerkracht

Indien u of de leerkracht zorgen heeft over de spraak-taalontwikkeling kan uw kind worden uitgenodigd voor onderzoek bij de logopedist.

Daarnaast kunnen kinderen uit alle groepen aangemeld worden voor een logopedisch onderzoek.

Vragen aan de JGZ

Heeft u vragen of zorgen over het opvoeden of opgroeien van uw kind? Blijf er niet mee rondlopen. Onze jeugdverpleegkundigen en -artsen denken graag met u mee. U kunt ons bellen voor een telefonisch advies of voor een afspraak op het spreekuur van de arts of jeugdverpleegkundige.

Contact met de JGZ

Heeft u vragen of zorgen over de gezondheid of de ontwikkeling van uw kind? Mail dan naar jgz@ggddrenthe.nl en vermeld de naam, geboortedatum en de school van uw kind. U kunt ook op werkdagen tussen 8.00 en 17.00 uur bellen naar 088-2460246.

4~8 Hoofdluis protocol

Luizen zijn niet schadelijk maar wel vervelend en lastig als je ze in je haar hebt. Een luis legt ongeveer 8 eitjes per dag dat zijn neten. Deze komen na 7 dagen uit.

Tien dagen na het uitkomen zijn ze volwassen en kunnen ze zich al weer voortplanten.

Luizen kunnen 2 dagen overleven zonder hoofdhuid.

Dit wordt verwacht van ouders:

- **Controleer** je eigen kind(eren) zelf regelmatig op luizen en neten. De luizenouders zijn door het jaar ingepland voor *extra* controle en dat ontslaat ouders niet van hun controlerende taak.
- Als je kind luizen/neten heeft: volg als ouder het **stappenplan** (zie onder)
- En er is een **meldplicht**: meld het aan de leerkracht. Dan krijgen alle ouders van de school bericht om thuis extra te controleren en voorkomen we erger.
- Heeft je kind vaak / steeds luizen of neten en wil je er hulp bij om er vanaf te komen? Meld dat op school, dan schakelen we evntueel deskundige hulp in.

Dit doen de luizenouders:

- Er wordt altijd gecontroleerd op **dinsdag** in de week na elke vakantie. Leerkrachten weten zelf of er die dag kinderen afwezig waren en controleren die kinderen zelf of nemen dit op met de luizenmoeders van de betreffende klas.
- De luizenmoeders **controleren** op luizen en neten maar kammen het haar niet door. Dat kost te veel onderwijstijd. Doorkammen met een luizen/netenkam is een klusje voor de ouders.
- Als er luizen of neten zijn gevonden wordt er **contact** opgenomen met de **ouders** zodat die het stappenplan kunnen volgen (zie onder)
- Als er luizen en neten zijn gevonden dan vindt er twee weken daarna een **extra controle** plaats. Tijdens dit moment kunnen we dan zien of het aantal neten en luizen zijn afgenomen. Er hoeft daarna geen extra controle meer.
- Mochten we opmerken dat er **bij een kind vaak neten of luizen** zijn dan wordt dit gemeld bij de directie, als de ouders dat al niet zelf hebben gedaan (zie boven). Er kan dan gezamenlijk besproken worden wat er nodig is om de luizen en neten te verminderen en of er deskundige hulp nodig is vanuit GGZ om de ouders te ondersteunen.

Stappenplan voor ouders: **Wat te doen als er luizen op het hoofd zitten?**

1. Ga naar de drogist of apotheker voor een luizen/netenkam. Een luizen en neten dodend middel hoeft niet. Er zijn veel natuurlijke middelen op de markt zonder pesticiden bijvoorbeeld een combinatie van cocos olie en anijs olie, daardoor verstikt luis en neet.
2. Leg een wit papier of gladde witte doek op tafel en kam met de neten kam stevig over de hoofdhuid het haar laagje voor laagje uit, houd het hoofd voorover boven het papier, bij heel lang haar kun je gemakkelijker werken door achter het kind te gaan zitten met het papier op je schoot en dan het haar laagje voor laagje van uit de nek te kammen. Je ziet dan de luizen op het papier of doek vallen, je kan ze dood drukken.
3. Kam het haar na de behandeling nog een keer met de luizen/ neten kam laagje voor laagje om te kijken of er geen levende luis meer uit komt.
4. Kam vervolgens elke dag twee keer met de luizen/neten kam om te controleren of alles dood is of dat er weer één uit het ei is gekropen. Dat betekent iets eerder opstaan 's ochtends want het kost wat tijd.
5. Vind je weer luizen herhaal de behandeling dan nog een keer.
6. Gebruik dagelijks lavendel olie of tea tree olie achter de oren en in de nek, luizen houden hier niet van zodoende maak je het hoofd zo onaangenaam mogelijk voor de luis.
7. Kijk alle andere gezinsleden elke week na met de luizen/neten kam laagje voor laagje door het haar. **Kom je weer luizen tegen begin dan weer bij punt 2**

Dit filmpje kan helpen: <https://www.youtube.com/watch?v=QYiS2H0Io94>

Of google "Onder de loep hoofdluis"

4~9 Verzekering

De school is collectief verzekerd tegen ongevallen bij de maatschappij Marsh. De verzekering is uitsluitend van kracht tijdens schooluren en tijdens de reis van school naar huis en omgekeerd (rechtstreeks), tot een maximum van één uur. Indien de afstand school - huis meer dan vier kilometer bedraagt, is de maximum reistijd twee uur (gerekend voor een enkele reis).

De verzekering is eveneens van kracht bij alle door de school georganiseerde activiteiten onder leiding van leerkrachten of daartoe door het schoolbestuur aangewezen volwassen personen.

4~10 Gemeentelijke reiskostenvergoeding

Ouders hebben de mogelijkheid om een tegemoetkoming in de reiskosten aan te vragen. U kunt hiervoor contact opnemen met de eigen gemeente, aangezien in elke gemeente de regeling reiskostenvergoeding verschillend is.

4~11 Kinderopvang (Koala)

In het gebouw is eveneens Koala, onderdeel van SKID kinderopvang, gehuisvest. Koala biedt een breed scala aan arrangementen voor dagopvang voor kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar en in buitenschoolse opvang voor kinderen in de leeftijd van 4 tot 13 jaar. Ze laten zich in de zorg voor kinderen inspireren door de antroposofie. Het wordt zichtbaar in de aankleding en vormgeving van de ruimte, in de omgang met de kinderen en in de verantwoorde ecologische voeding.

Voor meer informatie of een afspraak kunt u contact opnemen met:

Koala / Tuinstraat 3 / 9404 KK Assen / T (0592) 30 29 09

(info over Koala) / T (0592) 30 41 90 (info over plaatsing bij SKID kinderopvang)
/ W www.skidkinderopvang.nl

5 ~ Zorg voor onze kinderen

5~1 Omgaan met verschillen

Vrijeschool de Es is een school waar kinderen met verschillende achtergronden en vermogens zich thuis mogen voelen. Doordat op onze school kinderen niet vergelijkend, maar altijd op hun eigen mogelijkheden beoordeeld worden, ontstaat geen ongezonde competitie maar waardering voor elkaars mogelijkheden/ vorderingen en talenten.

In het Vrijeschoolonderwijs worden leerlingen niet vroegtijdig vanwege hun niveau gescheiden. Hierdoor is er veel aandacht voor differentiatie naar vermogen van de leerlingen. De capaciteiten van alle leerlingen zijn verschillend. Dat betekent dat een leerkracht goed moet kunnen omgaan met de verschillen in de klas door te differentiëren, gebruik te maken van een instructietafel en lesmateriaal passend bij het niveau van het kind. Samen met de Intern Begeleider wordt er naar het onderwijsaanbod voor de klas als geheel en het individuele kind gekeken.

Soms kan er een situatie ontstaan waarop de school niet meer in de mogelijkheid is om een gewenst onderwijs aanbod te verzorgen. De Vrijeschool de Es is aangesloten bij het Samenwerkingsverband 22.01 van Passend onderwijs. Wanneer ons aanbod onvoldoende of niet meer bevorderend is voor de ontwikkeling van het kind en we de basisondersteuning niet voldoende kunnen bieden gaan we gezamenlijk op zoek naar een passender vorm van onderwijs. Dit proces verloopt altijd in overleg met de ouders.

5~2 Speciale zorg

Schoolniveau

Op schoolniveau vinden de klassenbesprekingen en de leerling-besprekingen plaats. Elke cyclus "handelingsgericht werken"(HGW)wordt afgerond met een overleg tussen Ib-er en klassenleerkracht. Tijdens het overleg wordt het vorige groepsplan geëvalueerd, het groepsoverzicht besproken, de opbrengsten geëvalueerd, de onderwijsbehoefte aangescherpt om een volgend plan op te kunnen stellen.

Klassenniveau

Op Klassenniveau staat de cyclus HGW centraal. Handelingsgericht werken betekent dat alle kinderen op een systematische manier qua niveau in kaart worden gebracht. Deze cyclus bestaat uit zes stappen die de leerkracht tweemaal per jaar uitvoert. Gegevens van leerlingen worden verzameld in een groepsoverzicht en het op basis hiervan evalueren van het vorige groepsplan. Kinderen die de komende periode extra zorg nodig hebben worden hierdoor gesignaleerd. De onderwijs- en ontwikkelingsbehoeften van de leerlingen worden hierbij vastgesteld, zodat in beeld komt welke en hoeveel leerlingen boven of onder het gemiddelde niveau van de klas uit komt.

Leerlingen met een vergelijkbaar niveau worden geclusterd. Dit kan ook klassendoorbekend zijn in projectvorm.

Dan wordt er een (groeps)plan opgesteld onder begeleiding van de Intern Begeleider.

Vervolgens wordt het (groeps)plan uitgevoerd en worden er afspraken gemaakt over tussentijdse evaluatie en eventuele bijstelling.

In het (groeps)plan zijn zowel de pedagogische als didactische aandachtspunten zichtbaar. Het opstellen van de groepsplannen wordt gekoppeld aan de twee toetsmomenten in het jaar.

Individueel niveau

Mocht eruit de evaluatie blijken dat een individuele leerling extra zorg nodig heeft welke niet opgenomen kan worden in het groepsplan, dan wordt er een individueel handelingsplan opgesteld. Het individuele plan is tijdelijk van aard. Dit handelingsplan wordt besproken met de ouders en ondertekend door de ouders. De Ib-er heeft in dit proces een begeleidende rol.

Kinderbespreking

Bij specifieke zorgvragen van meer pedagogische aard, kan een klassenleerkracht de zorgvraag in de pedagogische vergadering neerleggen. Via een effectieve intervisie methode kunnen zorgvragen snel behandeld worden. Hierop volgen adviezen van de collega's. Deze adviezen vormen een waardevolle bijdrage om tot een eventueel plan van aanpak of handelingsplan te komen. De adviezen die voortkomen uit de kinderbepreking worden met de ouders besproken. Mocht het zo zijn dat een handelingsplan geschreven wordt, dan worden de ouders betrokken in de zorgafspraken.

5~3 Externe hulp

Indien de zorgvraag van een kind niet via de bovenstaande beschreven cyclus beantwoordt kan worden, kan op basis van een duidelijke begeleidingsvraag en na toestemming van de ouders het besluit genomen worden een externe handelingsgerichte diagnostiek of handelingsgerichte begeleiding te vragen. In geval van een medische of psychosociale vraag kan, ten behoeve van het kind, aan de ouders gevraagd worden om externe diagnostiek, zorg of opvoedingsondersteuning te vragen bij een zorginstelling. De Ib-er kan de casus eerst voorleggen aan een bovenschools zorg en adviesteam (ZAT).

Blijft de school handelingsverlegen, dan kan de mogelijkheid onderzocht worden of een leerling (tijdelijk) verwezen wordt naar een andere basisschool voor speciaal basisonderwijs of een school voor speciaal onderwijs. In dat geval is er altijd een deskundige betrokken, dat kan zijn onze eigen orthopedagoog of andere externe deskundige.

Verwijzing naar speciaal basisonderwijs(sbo) of speciaal onderwijs (so) verloopt via een speciale commissie, de CvT, de Commissie van Toelaatbaarheid. De ib'er zorgt dat de Toelaatbaarheidsverklaring (TLV) wordt aangeleverd en de commissie geeft dan een advies af.

Uitstromen

Onder het samenwerkingsverband P.O. 22-01 vallen vier speciale onderwijsvoorzieningen. SBO de Meander en SBO de Boei zijn scholen voor speciaal basis onderwijs. Op deze scholen kunnen leerlingen terecht met een betrekkelijk laag of laag intelligentieniveau, kinderen die een leerachterstand hebben, kinderen met opvoedingsmoeilijkheden en alle andere kinderen die speciale zorg en aandacht nodig hebben. Het speciaal basisonderwijs valt niet onder de wet 'speciaal onderwijs', maar is in feite een speciale vorm van onderwijs voor kinderen die het op een reguliere basisschool niet redden. Kinderen op sbo-scholen dienen na het verlaten van deze school dezelfde basiskennis behaald te hebben als kinderen die op een gewone basisschool gezeten hebben, maar ze mogen daar wel langer over doen.

SO de Aventurijn is een school waar speciaal onderwijs voor cluster 4 leerlingen wordt aangeboden. Hieronder vallen de leerlingen met een ernstig gedragsprobleem en/ of psychiatrische stoornis.

SO de W.A. van Lieflandschool is een school waar speciaal onderwijs voor cluster 3 leerlingen wordt aangeboden. Hieronder vallen leerlingen met een verstandelijke en/of lichamelijke beperking, leerlingen die langdurig ziek zijn of leerlingen met epilepsie.

Er zijn binnen de regio geen scholen met speciaal onderwijs voor leerlingen uit cluster 1 en 2. Hieronder vallen de leerlingen met een visuele beperking, auditieve beperking of kinderen met een taalontwikkelingsstoornis.

Zorg-Advies-Team (ZAT)

Het ZAT is een team waarin onderwijs en jeugdzorg samen vertegenwoordigd zijn. In het team zitten de IB-er, jeugdverpleegkundige en schoolmaatschappelijk werk. Sommige kinderen hebben op school meer ondersteuning nodig. Dit kunnen leerlingen zijn met gedrag- ontwikkeling- of leerproblemen. Maar ook leerlingen die het thuis problemen hebben.

Het kan een reden zijn voor de school om een kind aan te melden bij het ZAT. Korte lijnen tussen school en professionals uit de jeugdhulpverlening zijn belangrijk. Via het ZAT kan er snel passende hulp geboden worden.

Klassenbespreking

Eén keer per jaar worden alle klassen in de pedagogische vergadering besproken. De klassenleerkracht schetst dan een beeld van de klas als geheel en gaat in op een aantal eigenschappen, die typerend zijn voor de klas. Dit beeld wordt aangevuld met bevindingen van de vakleerkrachten en de overige leden van het college. Een klassenbespreking is een vorm van evaluatie en bewustwording.

5~4 Leerlingvolgsysteem en toetsen

De school beschouwt het als haar opdracht de ontwikkeling van de kinderen te volgen. Hierbij kijken we niet alleen naar de cognitieve ontwikkeling maar ook

naar de sociale ontwikkeling, motorische ontwikkeling. Kortom, we kijken naar het gehele kind.

Om de ontwikkeling goed te kunnen volgen maken we gebruik van een aantal meetinstrumenten, te denken valt aan:

- ~ observatielijsten;
- ~ methode- onafhankelijke toetsen (CITO;
- ~ verplichte Eindtoets, de IEP
- ~ beoordeling van de resultaten door de leerkrachten;
- ~ gesprekken met ouders en kind;
- ~ periode toetsen (meesterwerk).

De resultaten houden we bij in een leerlingvolgsysteem 'Parnassys' en in het kleutervolgsysteem ontwikkeld door de school begeleidingsdienst voor Vrijescholen. Op grond van bovengenoemde instrumenten wordt in de leerling-bespreking tussen leerkracht en IB-er en tijdens het oudergesprek bepaald of een kind zich voldoende ontwikkelt.

Methode – onafhankelijke toetsen

Vanuit de overheid heeft de school de verplichting om kinderen een ononderbroken ontwikkelingssysteem te bieden. Wet behulp van de landelijk genormeerde citotoetsen kunnen we deze ontwikkeling op een objectieve manier vaststellen. Vrijeschool de Es neemt geen toetsen af in de kleuterperiode. Vanaf klas 1 t/m klas 6 wel, twee maal per jaar. Aan het eind van de schoolloopbaan wordt er tevens een eindtoets afgenomen, de IEP in april. De methode-onafhankelijke toetsen worden weergegeven op een toetskalender. Deze kalender geeft aan wanneer een toets in een bepaalde groep dient te worden afgenomen. De toetsen zijn objectief en landelijk genormeerd. De kalender wordt opgesteld door de Ib-er in overleg met de directie.

Leerrijpheidsonderzoek

Overgang naar de eerste klas(groep 3)

Bij de oudste kleuters wordt gekeken naar de leerrijpheid. Hierbij gaat het om de vraag in hoeverre een kind eraan toe is om na de zomer naar de eerste klas te gaan. Er wordt daarbij gekeken naar de sociaal-emotionele, de cognitieve en de motorische ontwikkeling. De resultaten worden met de ouders besproken.

Voor meer details zie ook het protocol leerrijpheid. Alle resultaten worden ook in de pedagogische vergadering besproken. In sommige gevallen kan de leerkracht, in overleg met de ouders en andere betrokkenen, besluiten het kind nog een extra kleuterjaar te gunnen.

Eindtoets klas 6

Vanaf schooljaar 2015-2016 worden alle kinderen uit groep 8/klas 6 in het basisonderwijs landelijk getoetst met de zogenaamde eindtoets.

Vrijeschool de Es heeft gekozen om gebruik te maken van de eindtoets IEP. De IEP Eindtoets van Bureau ICE is één van de door het ministerie van OCW goedgekeurde eindtoetsen waar basisscholen voor kunnen kiezen. De IEP Eindtoets wordt afgenomen op twee ochtenden en duurt beide dagdelen maximaal twee uur. Op elk dagdeel krijgen de leerlingen zowel taal als rekenen aangeboden. De leerlingen maken de toets in het boekje waarin de teksten en vragen staan. Ze werken niet met verschillende opdracht- en

antwoordformulieren en kunnen zich hierdoor volledig concentreren op de toets zelf. Anders dan bij de centrale eindtoets mogen de kinderen bij de IEP Eindtoets het antwoord in het boekje schrijven of aankruisen. Dat zien we als een groot voordeel.

Schoolondersteuningsplan (SOP)

In het schoolondersteuningsplan wordt de zorgstructuur van de school in samenwerking met het samenwerkingsverband Passend onderwijs 22.01 beschreven. Het SOP is als download te vinden op de website.

5~5

Kengetallen afgelopen 5 jaar

	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018
Aantal leerlingen (teldatum 1 okt)	175	173	170	166	182
Aantal rugzak leerlingen Cluster 1	0	0	1	1	1
Aantal rugzak leerlingen Cluster 2	0	0	1	1	1
Aantal rugzak leerlingen Cluster 3	1	0	0	0	0
Aantal rugzak leerlingen Cluster 4	3	0	0	0	0
Aantal verwijzingen naar SBO	2	1	1	1	2
Aantal verwijzingen SO	0	0	0	0	0
Aantal terugplaatsingen S(B)O	0	0	0	0	0
Gemiddelde groepsgrootte	21	21	21	20,75	
Percentage leerlingen met leerlinggewicht	0	0	1	1	0
Groepsgrootte klas 6	22	23	21	17	22
Eindopbrengsten klas 6 (gr 8)	538.8	537.9	76	75,9	89.2
Eindtoets	drempeltoets		IEP		

Uitstroom VO

	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018
VWO gymnasium	5	8	10	4	12
Havo	9	12	3	6	6
VMBO- TL	4	2	7	7	0

VMBO- GL	0	1	0	-	0
VMBO- KB	0	0	0	-	4
VMBO- BB	2	0	1 met LWOO	-	0
PRO	0	0	0	-	0
VSO	0	0	0	-	
Waarvan naar Parcival:				10	

6 ~ Kwaliteitsverbetering

6~1 Kwaliteitsverbetering en specialisme in het team

Op een aantal manieren werkt de Vrijeschool de Es aan het optimaliseren van de kwaliteit van het onderwijs en de kwaliteit van de zorg. Dit gebeurt onder andere door de vakkundigheid van de leerkrachten te bevorderen door middel van studiedagen en nascholing. Dit schooljaar heeft de school een taalspecialist, een rekenspecialist en een hoogbegaafdheidsspecialist in huis. Het hele team heeft de Regenboog training gevolgd zodat er in het pedagogisch handelen en het omgaan met sociale situaties nog duidelijk één aanpak is. Dat is voor de kinderen duidelijk en prettig.

Daarnaast volgen veel leerkrachten zonder de Zutphense Zomercursus in de eerste week van augustus. Dat is een cursus speciaal voor leerkrachten van vrijescholen. Hun eigen ontwikkeling als leerkracht, de voorbereiding op het komende schooljaar en antroposofische verdieping staan daarbij centraal.

Aandachtspunt voor de komende jaren is het computergebruik en het omgaan met sociale media. Dat gebied is weer aan een vernieuwing toe.

6~2 Computergebruik en Sociale media

In grote lijnen is voor ons duidelijk hoe we de computer willen inzetten in het onderwijs en hoe we willen omgaan met sociale-media. In principe maken we in ons onderwijs tot klas 4 geen of zeer weinig gebruik van de computer (digibord, laptops of tablets) Wanneer we er wel gebruik van maken is het een instrument dat ten dienste staat aan het onderwijs. Altijd wordt de instructie door de leerkracht zelf aan de kinderen vanuit een werkelijk, menselijk contact gegeven. Daarom zien we in onze lokalen geen digiborden, maar een gewoon krijtbord en heeft de school een mobiel digibord.

De ontwikkelingen rond het onderwerp sociale-media gaan snel. We zien het als onze taak om kinderen weerbaar te maken op dit gebied en hen te wijzen op de positieve mogelijkheden.

Vanuit onze visie gezien vinden we het belangrijk dat de mens (kind en volwassenen) elkaar werkelijk kunnen ontmoeten. Gewoon met elkaar praten, luisteren, lachen, ondersteunen, stimuleren, feedback ontvangen en feedback geven en elkaar inspireren. Zo willen we met elkaar communiceren.

We hebben de regel dat kinderen en ouders op school, in en om het gebouw, tijdens schooluitjes, schoolkamp, jaarfeesten en andere schools activiteiten, géén gebruik maken van mobiele telefoon / smartphone.

In principe kunnen de kinderen hun mobieltje thuis laten. De kinderen die op de fiets of met het openbaar vervoer naar school komen leveren hun mobiel in bij de leerkracht en krijgen deze aan het eind van de dag weer terug.

Ouders die voor of na schooltijd wachten op hun kinderen vragen we nabootsingwaardig te zijn bij het gebruik van mobieltje /smartphone . Goed voorbeeld doet goed volgen.**7 ~ Ouders en Vrijeschool de Es**

7~1 Betrokkenheid van ouders

Onderwijs en opvoeding hebben veel met elkaar te maken. Daarom is een goed contact tussen ouders en leerkrachten van groot belang voor het kind. Ouders vervullen een positieve rol als ze belangstellend volgen wat er in de klas gebeurt. Ouders, en vooral nieuwe ouders, hebben vaak allerlei vragen over de school, het onderwijs en de leerkrachten. Het is goed die vragen in alle openheid te stellen en mede daardoor te bouwen aan de sfeer van vertrouwen en tolerantie. De leerkrachten zullen openstaan voor de ouders, hen goed informeren over het onderwijs en de visie op het kind. Voor nieuwe ouders is er bij de balie een boekje te krijgen dat geschreven is 'door ouders voor ouders.' Hierin vindt u praktische zaken over de gewoontevorming in de school en de jaarfeesten die we vieren.

De betrokkenheid van de ouders in onze school is zeer groot en onmisbaar. Betrokkenheid is terecht, want ouders en leerkrachten geven samen, vanuit eigen deskundigheid en ervaring, vorm en inhoud aan het sociale leven in school. Dit is van groot belang voor het pedagogisch klimaat waarin de kinderen opgroeien en zich ontwikkelen. Het regelmatig in school aanwezig zijn door ouderavonden te bezoeken, de klas te verzorgen, meewerken in één van de vele werkgroepen in school; alles komt het klimaat ten goede en draagt bij aan een sterke, bloeiende schoolgemeenschap. Ook zijn veel ouders werkzaam in de organisatie van de school. Elke ouder bepaalt zelf hoe en in hoeverre hij of zij betrokken wil zijn. We streven ernaar dat alle ouders op de een of andere wijze een taak uitvoeren ten behoeve van school.

Elke klas heeft twee klassenouders: ouders die niet alleen praktische zaken regelen (hulpouders vragen bij een activiteit, nieuwe ouders wegwijs maken in de school) maar ook extra ogen en orden in de school zijn. Regelmatig komen zij bijeen in een klassenouderoverleg waar de directeur ook steeds bij aanwezig is. Zo kunnen zaken die in klassen spelen op ouderniveau aan het licht komen en komt het de communicatie tussen school en ouders ten goede.

7~2 Werkgroepen op Vrijeschool de Es

Voor de werkzaamheden in en om de school zijn werkgroepen in het leven geroepen. Dit zijn groepen ouders en/of leerkrachten die een bepaalde taak op zich nemen en daar zelfstandig vorm en inhoud aan geven. Voor alle werkgroepen geldt dat deelname door meer ouders of belangstellenden altijd welkom is.

Schoonmaak van de klassen

Het zijn de ouders die samen de klassen schoonhouden. De klassenouders stellen een lijst op, soms doet de leerkracht dat zelf. Wie om welke reden dan ook niet ingeroosterd kan worden kan ook op een andere manier hulp bieden in de school. Het is wel handig om dat duidelijk te communiceren natuurlijk.

Ouderbibliotheek

Deze werkgroep beheert de ouderbibliotheek en regelt ook de uitleen. Verder zorgen zij, indien noodzakelijk, voor de vernieuwing van de boeken.

Verantwoordelijkheid: de ouders. Contactpersoon: Sanderijn van der Vliet (ouder)

Schoolkrant

Vier keer per jaar komt er een schoolkrant uit. De schoolkrant is als midden katern opgenomen in het tijdschrift de Seizoener. De Seizoener verzorgt algemene artikelen die gerelateerd zijn aan het leven in en om de Vrijeschool. Zowel ouders als collegeleden maken deel uit van de redactie. Werkzaamheden zijn zoal: schrijven van redactionele stukken, interviews afnemen, foto's maken, vormgeving, sponsors zoeken en verspreiden van de schoolkrant.

Verantwoordelijkheid: het college en directeur. Contactpersoon: Magda van der Veen (leerkracht)

Markten

Elk jaar wordt er door een werkgroep bestaande uit ouders een Adventsmarkt en/of een voorjaarsmarkt georganiseerd. Tijdens de markt zijn er kramen met prachtige spullen passend bij de visie van de school en kinderactiviteiten. De opbrengsten zijn ten behoeve van de school of een ander goed doel.

Verantwoordelijkheid: de ouders. Contactpersoon: vacature

Tuin

Rondom het schoolplein bevinden zich kleine stukken groen. Deze worden door de tuinwerkgroep onderhouden. Het wieden van onkruid en het zorgen voor nieuwe aanplant, behoort tot de taken van deze werkgroep. Ze maken er altijd iets gezelligs van. Contactpersoon: Pauline Leene (ouder)

7~3 Communicatie tussen ouders en Vrijeschool de Es

Betrokkenheid en communicatie hebben met elkaar te maken. Goede communicatie is voor iedereen belangrijk en prettig.

De vorm past bij de boodschap:

- Zakelijk contact of een afspraak plannen kan per mail. Wanneer er even zakelijk contact nodig is, dan is mail- verkeer handig. Het gaat over een afspraak plannen, een lijstje van spullen die meegaan met het schoolreisje enz. Hiervoor kunt u het algemene schoolmail-adres gebruiken info@vrijeschoolassen.nl of het schoolmail-adres van de leerkracht.
- Inhoudelijk (pedagogisch / onderwijskundig) contact **altijd per telefoon of mondeling**. Er kan de hele dag gebeld worden om een terugbel verzoek achter te laten. Maak met elkaar een afspraak als het meer vraagt dan informatie over deze zaken uitwisselen. Hiermee voorkom je vergissingen in wat de ander bedoelt te zeggen en het geeft de kans door te vragen aan elkaar.

Ouderavond per klas

Elke klas organiseert in het schooljaar minimaal twee ouderavonden. Hierin komt de voortgang van de klas in het algemeen aan bod. Daarnaast kan men kennismaken met de leer- en ontwikkelingsstof en de achtergronden daarvan. Niet in staat om te komen? Afmelden is prettig voor de leerkracht.

Oudergesprekken

Twee maal per jaar worden de ouders uitgenodigd voor een oudergesprek. Tijdens het gesprek geeft de leerkracht een indruk van de algemene ontwikkeling van het kind aan. De toetsresultaten worden besproken en de ouders kunnen natuurlijk hun (zorg)vragen uitspreken.

Ouderbericht

In het ouderbericht, dat ieder donderdag per mail naar de ouders wordt verstuurd, staan mededelingen van de schoolorganisatie en worden alle activiteiten voor de komende periode aangekondigd. De eindredactie valt onder verantwoordelijkheid van de directeur.

Bijzondere publicaties

Middels een apart schrijven worden ouders op de hoogte gehouden van diverse gebeurtenissen, die niet in de ouderberichten staan.

Website

Onze website www.devrijeschoollassen.nl gebruiken we om de externe communicatie te versterken en voor alle praktische en actuele zaken. Voor suggesties en aanvullingen mail naar info@vrijeschoollassen.nl

Verjaardagen en traktaties

Er wordt nadrukkelijk bij de verjaardag van het kind stilgestaan, een belangrijke dag in het leven van een kind. Ouders overleggen met de klassenleerkracht wanneer de verjaardag van hun kind het beste in de klas gevierd kan worden. De meeste kinderen vinden het leuk om te trakteren. De traktatie is voor de kinderen uit de klas en de klassenleerkracht, de andere klassenleerkrachten, de directeur en ander onderwijsondersteunend personeel. De kinderen lopen, vergezeld van twee zelf uitgekozen 'hulpjes', door de hele school met een mandje of bakje om de kleine schatten die meegegeven worden te kunnen verzamelen. De school rekent op gezonde traktaties zoals fruit, groente, nootjes, popcorn of zelfgebakken cake of koek, geen snoep.

Avondvierdaagse

Elk jaar wordt aan de avondvierdaagse van Assen meegedaan. Dit wordt door de ouders georganiseerd.